

Số 124

Tuổi hoa

NĂM THỨ CHÍN - BÁN NGUYỆT SAN PHÁT HÀNH NGÀY 1 VÀ 15

TUỔI HOA

VUI - TRẺ - ĐẸP - XÂY DỰNG

Số 134

NGÀY 1 THÁNG 8
1970

CHỦ-NHIỆM:
CHÂN - TÍN

CHỦ BÚT:
NGUYỄN - TRƯỜNG - SƠN

THƯ-KÝ TÒA-SOẠN:
QUYÊN-DI

TRÌNH BÀY:
VI-VI

QUẢN-LÝ:
VÔ-VĂN-HỮU

Tạp-chi TUỔI - HOA
xuất-bản vào ngày 1 và 15
mỗi tháng. Tòa-soạn: 38
Kỳ - Đồng, Saigon. Dãy
núi: 99.034. Giá mỗi số
25đ. Công-sở giá gấp đôi.
Báo dài hạn: Một năm 24
số 600đ. Miền Trung và
Cao Nguyên Trung Phần
640đ. Giá ủng hộ 700đ.
trở lên. Thư từ, bài vở
gửi Quyên-Di. Bưu phiến,
Chi phiếu xin đề Vô-văn-
Hữu.

● Mua báo dài hạn xin
trả tiền trước. Muốn
thay địa chỉ mới xin vui
lòng cho biết địa chỉ cũ.

ĐỌC TRONG SỐ NÀY:

Sông đêm KIM HAI 3

Miền Trường vĩnh biệt (thơ) TRẦN VI 15

Mái nhà xưa BÍCH THỦY 16

Gieo mạ PHẠM TUYẾT HẠNH 22

Phụ trang đặc biệt: Nghệ thuật chơi tem
HOÀNG ĐĂNG CẤP trình bày 26

Trên đám lá xanh THỦY DƯƠNG 41

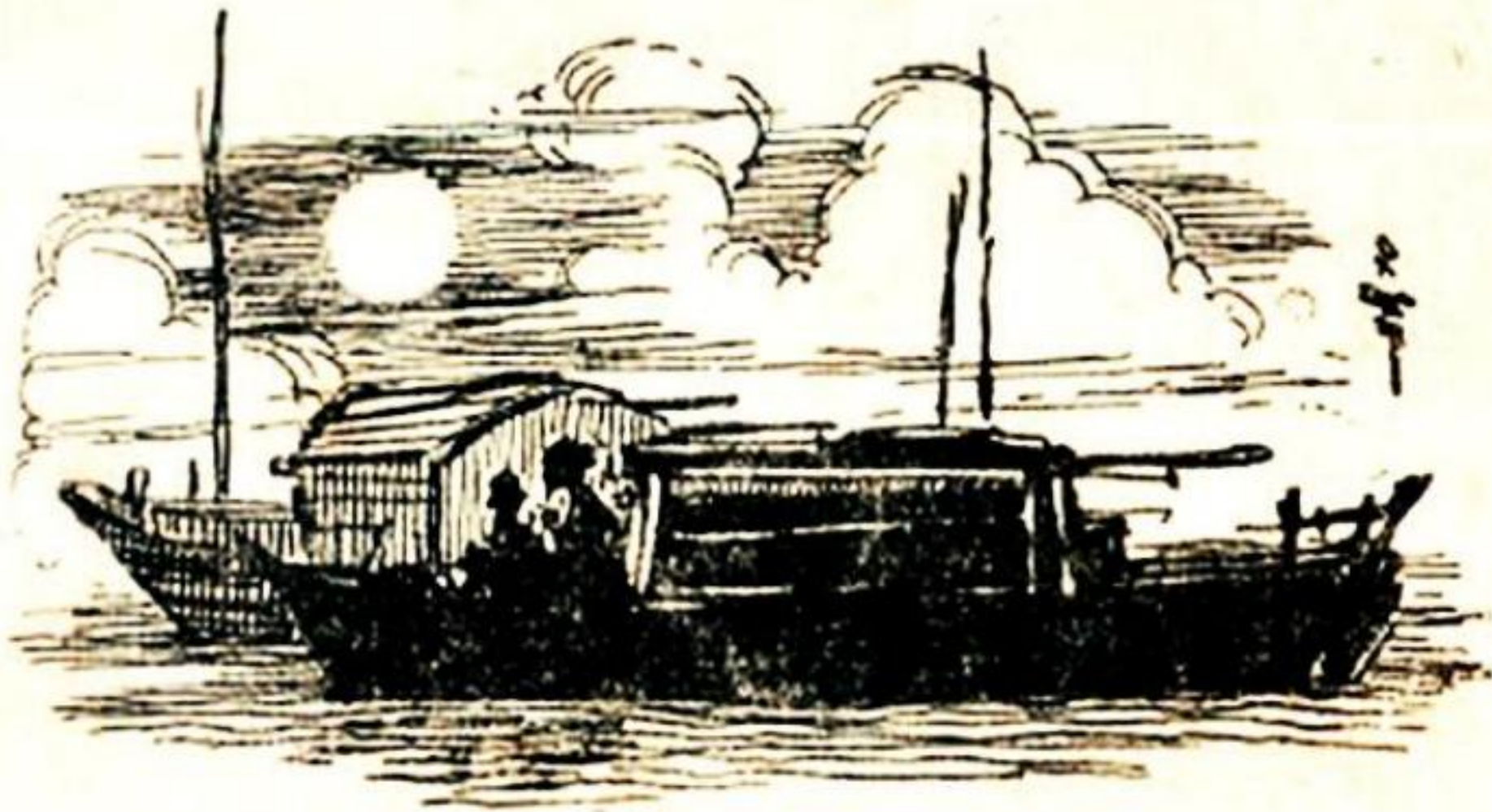
ĐỒNG CỎ NON: TRINH CHÍ phụ trách

Đón mời (thơ) THƯƠNG VŨ MINH 51

Di gió và bác mặt trời MAI KHANH 52

Cao nguyên buổi sáng ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN 56

Tranh bìa: Tem thư của YIVI.

SÔNG ĐÊM

● KIM HAI

THẮNG Cồn rồi mắt nhìn qua bên kia bờ. Dừa nước lá xanh, dài, cứng chắc, vươn thân thẳng như hàng rào. Cây hoang, đước, bần mọc rậm rì che kín mép bờ. Cây còn mọc lan ra ngoài nước, rễ buông dài lâu năm gạn lọc tích tụ phù sa, bùn đất, rác rưởi, cây chết, lá rụng tạo lầy. Ai không biết tưởng đến bờ, đặt chân xuống là đứng hòng rút chân lên. Những ngày mới đến đây, thằng Cồn cứ ngỡ hai bên bờ không có thôn xóm gì hết. Cây rậm quá. Mãi đến chiều tối, khi những đợt khói nấu cơm bay chậm chạp là đã trên ngọn cây, thằng Cồn mới yên bụng. Chung quanh đây toàn xóm nhà ố. Đất đai lại phì nhiêu. Cây trái sum suê. Có lần thằng Cồn lên bờ mua thức ăn và đồ đường ra chợ. Đi ngang qua mấy vườn cây ăn quả sum suê, thằng Cồn nẩy

ra ước muốn lên bờ lập đất trồng cây, làm vườn. Nhưng lúc đi về, nằm trên khoang thuyền quen thuộc, đón gió mát, lắng nghe tiếng nước vỗ đục vào mạn thuyền, thằng Cồn thấy mình khó thể sống trên đất liền được. Đã quen đi rồi. Trên trời, dưới nước, dập dềnh nổi trôi bất định. Không khí trên sông rạch trong sạch, mát mẻ. Mỗi lần lên bờ, thở hít bụi bặm, thằng Cồn cảm thấy ngực mình nặng nề như muốn bệnh. Tuy quen sống một mình, nhưng giữa con sông rộng, vắng vẻ, đôi lúc thằng Cồn thấy buồn buồn. Những buổi chiều như hôm nay, sau bữa cơm với cá luộc bỏ muối, thằng Cồn ngồi thõng chân ở đầu thuyền, nhìn ra xa vời. Mặt nước hoang hờn gọi thằng Cồn nhớ xóm, nhớ nhà. Tiếng chim kêu rời rạc trên trời lại làm buồn thêm cảnh đìu hiu.

Tay trái vịn vào cái bời chèo thả lỏng. Tay kia gõ nhịp trên sàn thuyền, thằng Cồn cất giọng buồn buồn hát một đoạn thơ Lục vân Tiên.

*Di, Tề chàng tình giúp Chu,
Một mình một núi ai hầu chi ai,
Ông Y, ông Phó óm tài,
Kẻ cày người cuốc, đoái hoài chi*

*đâu.
Thái công xưa một cần câu.
Hôm nay sông Vị mặc dầu vui*

*chơi
Nghiêm Lăng đã mấy đua bơi,
Áo tơi một tấm che trời bóng dàu.
Trần Đoàn đã mấy lo âu
Gió trăng một gối công hầu*

*chiêm bao
Người nay có khác chi nào
Muốn ra ai cấm, muốn vào ai*

ngán...

— Chà chú nhỏ hát hay quá hén.
Thằng Cồn giật mình quay lại sau lưng. Một chiếc thuyền câu nhỏ đã neo ở đằng sau lưng thằng Cồn từ lúc nào. Trên thuyền một ông già đầu bạc... cầm lún phún râu hoa râm. Chân tay gân guốc. Ông già đánh trần, chỉ mặc độc một chiếc quần đen. Đống giày câu rồi ben được đở trên vòng chân xếp bằng. Bị phá mất hứng, thằng Cồn hơi khó chịu, đáp cộc lốc:

— Buồn, hò chút chơi «đầy» mà.

— Chú em còn nhỏ tuổi mà cũng biết buồn sao.

Như thế này thì quá rồi. Thằng Cồn cau mày, với tay định đẩy chèo.

— Khoan đã chú em, cho tui hỏi thăm chút coi. Ủa mà chú em định đi đâu nữa. Trăng lặn rồi, cá cũng hết giờ ăn. Chú em ở đây mình nói chuyện cho «duì».

Cực chẳng đã, thằng Cồn đành rời chèo, đưa mắt nhìn ông già. Ông không nói nữa, mặt thản nhiên chỉ chăm chú tháo gỡ đống giày câu. Ngọn gió la đà trên mặt sông đưa hơi nước ẩm áp dễ chịu. Tự nhiên, thằng Cồn thấy bớt cô độc. Đã có một người khác kể bên. Nó cũng yên lặng nhìn ông già làm việc. Một con cá đớp mồi quấy mạnh. Thằng Cồn kiểm được lời hỏi:

— Bác câu hỏi sáng đến giờ có được chút gì không?

Ông già ngàng đầu lên cười. Nụ cười trơ ra hai hàm răng vẫn còn nguyên vẹn, chứng tỏ sinh lực dồi dào.

— Câu cũng chả được bao nhiêu. Đến lúc cá tới giờ đi ăn thì đống dây câu này mắc phải bụi được rồi như mớ bông bong.

— Bác đề cháu làm đỡ cho.

Ông già không khách sáo chút nào.

— Ừ, chú mày làm đỡ một chút. Mỏi lưng quá.

Thằng Cồn de thuyền cho hai be thuyền cặp khít vào nhau. Nó định nhảy sang thuyền của ông già, nhưng ông nhanh nhẹn đứng dậy khoát tay:

— Thuyền này nhỏ lắm đề tao qua bên. Này cầm lấy mớ dây câu.

Thằng Cồn tránh chỗ cho ông già bước qua. Chiếc thuyền chỉ khe chòng chành một tí rồi thôi:

— Chà, chú mày định ăn ngủ luôn trên đây hả. Chiếu, nóp đủ hết.

— Dạ, chớ bác nghĩ cháu một thân một mình, ở luôn trên ghe cho tiện.

Ông già chép miệng:

— Cũng buồn thiệt, nhưng gẫm chủ mày có lý. Ở như vậy không làm phiền ai cũng không đụng chạm chi ai.

Thằng Cồn càng lúc càng có cảm tình với ông già kỳ lạ này. Không hiểu ông có phải là người địa phương không. Nhà cửa ở đâu. Tiếng ông già vang vang trên mặt sông lặng lẽ:

— Chủ mày thứ mấy? Tên gì?

Thằng Cồn giật mình, im lặng một giây:

— Cháu không biết cháu thứ mấy nữa. Còn tên cháu là Cồn.

Ông già lầm bầm như nói một mình:

— Rắc rối, không biết thứ mấy mà biết tên.

— Tên này là tên thiên hạ đặt mà bác. Hồi nhỏ, người ta cứ kêu cháu là Cù, riết rồi khi lớn thấy kỳ kỳ, ông bà Hội đồng đổi tên là Cồn cho đẹp.

Ông già gật gù:

— À há, tao thứ năm, cứ gọi tao là ông Năm được rồi.

Mở dây câu đã suông sẽ gọn gàng. Ông Năm dẫn lại trên tay thằng Cồn.

— Đừng có quẩn lại. Đe tao kiếm vài con cá đầu bạc khuya nấu cháo ăn chơi. Móc mấy cái mồi này vô lưới câu đùm tao chút.

Thằng Cồn hơi sựng tay lại một chút. Ông già sai bảo nó tự nhiên như người trong nhà. Nhưng thả vậy thành thói hơn. Thằng Cồn nhòai người ra trước mũi ghe lấy hộp mồi. Sợi dây câu được thông

vừ từ xuống mặt nước sậm màu. Trời trên sông lâu tối hơn. Sợi dây câu càng bóng dưới đáy nước. Phía bờ, vài ánh đèn lấp ló qua kẽ lá rậm rạp.

— Hút một liều thuốc cho đỡ lạnh Cồn.

Thằng Cồn quay lại ngừng tay thả mồi.

— Thôi chừng đó được rồi. Chủ mày biết hút thuốc chớ.

Mùi lá thuốc nặng trĩu. Thằng Cồn lắc đầu:

— Cháu chẳng biết hút loại thuốc này. Nặng lắm. Thuốc điều thi được.

— Ngồi đó mà chờ thuốc điều. Thôi buổi giặc già. Hút thuốc mình tránh được bệnh. Làm thử một liều coi.

— Thôi bác.

Ông Năm không mời nữa. Hơi thuốc cháy đỏ đầu tiên làm ông sáng khoái. Ông thò hai chân vào khoang thuyền nằm duỗi người ra. Thằng Cồn ngồi sịch qua một bên ngắm trời ngắm nước. Một lúc sau, độ chừng hết liều thuốc, ông Năm gọi chuyện:

— Hình như chủ mày đâu phải dân miền này.

Thằng Cồn không trả lời thẳng câu hỏi:

— Mà cháu đoán là bác Năm cũng không phải người miền này.

Ông Năm cười ha hả. Tiếng cười đục khàn vì hơi thuốc lá. Ông chỗi tay ngừng đầu lên làm chiếc thuyền chòng chành.

— Chủ mày thử hỏi xem, nội vùng này tao thuộc lòng từng khóm dừa nước, từng bước sinh.

— Nhưng chắc hẳn bác không phải ở vùng này.

— Sao « đây » ?

— Bác coi ở vùng này có ai sống về nghề làm cá giăng câu đâu. Đất đai giàu quá mà. Trồng cây cũng đủ sống dư dả.

Ông Năm nin cười. Ông nằm vật trở xuống. Mặt ông trầm hẳn lại. Ông nói nhỏ :

— Mầy nhận xét khá lắm. Nhưng chú mầy có chỗ sai. Tao không sinh trưởng ở đây chứ sống ở đây lâu lắm rồi. Tao không có gia đình bà con. Không ưa đụng chạm nên làm nghề này. Cá đây sông đâu có thiếu. Tội gì bon chen cho cực tẩm thán.

Thằng Cồn gật gù. Giọng ông Năm càng lúc càng trầm xuống. Nó phải lắng tai mới nghe được. Thủy triều lên. Nước bắt đầu ròng. Cá nhỏ đớp mồi làm thành những vòng nước tròn loe dần rộng ra. Ngồi sao sớm nhất in hình dưới đáy nước như một hột trần châu xa vời. Thằng Cồn bó gối. Ông Năm vẫn tiếp tục nói chuyện :

— Tao dám chắc mười với mười là chú mầy ở miệt dưới chạy lên đây phải không.

Thằng Cồn gật đầu. Miền đất bên kia bờ như chùng hẳn lại. Hàng cây lắt lay buồn. Cuộc đời như những cánh rêu trôi nổi. Sống một mình, thằng Cồn cho mình đã lớn. Tự lập, làm ăn như người lớn. Nhưng bây giờ, bên cạnh một ông già kỳ lạ. Câu hỏi như muốn đưa thằng Cồn trở về vị trí thật của mình.

— Dạ, nói thiệt với bác Năm

cháu cũng chẳng phải là người ở đây. Nhưng mớ còi mớ cút một mình, đi đâu thì cũng « đây » thôi.

— Mà sao tại xứ chú mầy, chú mầy quen biết hơn lại không ở lên đây làng xóm có biết ai đâu.

— Thì nơi đâu lại không có người mình bác Năm.

Ông Năm chắc lưỡi.

— Thì đã đành « đây ». Nhưng mầy còn trẻ. Đời còn dài. Mà miệt dưới có yên không mà mầy lên đây.

Thằng Cồn gục đầu vào hai bàn tay. Nó nói giọng buồn buồn.

— Miền này không biết ra sao, chứ dưới Xẻo Cạn người ta đua nhau chạy loạn hết bác ơi. Tây nó về đi bố tùm lum. Hồi đó, cháu thường lên thăm viếng ông bà hội đồng. Ông bà tốt lắm. Chiếc ghe này cũng là của ông bà cho cháu đó. Ông bà nuôi cháu làm tá điền. Nhưng miệt cháu người ta thích đi giăng lưới nhiều hơn làm ruộng. Làm ruộng không được nhiều vì nước phèn mà đến mùa thì lại hay pha mặn. Cá dưới rạch nhảy tề tề có khi lên tận bờ. Ai thấy cũng ham. Cháu xin ra riêng để đánh cá một mình. Định kiếm đến khi nào có tiền thì kiếm một cái nhà mà ở. Cháu thích có một cái nhà của cháu ngay ở tại nơi cháu thương, cháu lớn lên từ nhỏ.

— Nhưng sao cháu lại lên đây. Đây tới Xẻo Cạn xa lắm chứ chơi sao.

— Thì bác nghĩ, súng đạn cứ rầm rầm. Đêm đêm Tây nó đi tuần từ ngòi biển theo rạch vô sâu bên trong. Cháu lại chuyên môn ở sông ở rạch.

Ông Năm yên lặng một chốc.

Hình như ông có điều gì suy nghĩ lung lay. Ông trở mình ngồi dậy.

— Không, bác biết chắc là cháu có chuyện gì muốn giấu đây. Không có ai vì chuyện nhỏ mọn đó mà bỏ làng bỏ xóm. Cháu ngại điều chi.

Thằng Cồn lăm thình không nói. Ông Năm ngồi xích lại. Một tay mân mê điều thuốc, tay kia đặt lên vai thằng Cồn vỗ về.

— Nếu cháu có điều chi muốn nói, cứ việc nói cho bác nghe. Quanh đi quẩn lại, bác cháu vẫn là người mình với nhau thì có việc gì mà lo sợ. Còn về thuốc việc nhà việc cửa, thì không nói là quyền của cháu. Cháu nghĩ lại. Đề hoai trong bụng riết rồi sinh bệnh.

Ông Năm vỗ vỗ lên lưng thằng Cồn. Ông không nói nữa. Trong lúc thằng Cồn gục đầu vô gối, hai bàn tay ôm kín mặt, ông nhấc nhấc sợi giây câu. Một con cá đầu bạc mắc câu ở đoạn giữa. Con cá không còn quẫy mạnh, cái đuôi ve vẩy

nhè nhẹ. Vây màu bạc lấp lánh dưới nước.

— Có đèn không hở Cồn ?

Thằng Cồn không ngẩng đầu lên, giọng nó nghẹn ngào :

— Bác Năm, thôi đừng thắp đèn nữa.

— Ủa...

— Bác nè. Cháu...

Ông Năm lặng thình. Gió nhẹ nhẹ. Tiếng nước vỗ vào mạn thuyền rõ mồn một. Trên trời sao nhấp nháy lia lịa. Cả hai cùng im lặng. Rồi trong cái khoảng khoát bao la, tiếng thằng Cồn vang nhanh.

— Cháu kể cho bác nghe. Khồ lắm bác ơi... Hồi đó...

*

CÁCH đây một tháng. Cháu nhớ rõ ràng. Bữa đó cháu đang giăng lưới, nhờ trời đúng ngày hên, chỉ mới năm mẻ đúng cháu đã bắt được cả thùng cá lớn. Mừng

quá, cháu không thiết đánh cá nữa. Cái tật cháu là «đậy», cứ khi độ chừng vừa đủ ăn và bán mua gạo là cháu thôi không làm nữa. Cháu xếp lưới, lựa một mẻ cá ngon bỏ vô nồi định luộc ăn chiều. Cháu quên nói với bác là cách đó mấy ngày, tàu của Tây từ Rạch Giá đã tiến vô Xẻo Quao. Dân chúng hai bên bờ nhốn nháo. Người đánh cá cũng ít đi nên cá muối bán được lắm. Mấy ngày đầu Tây đi ruộng luôn luôn trên sông nên cháu không làm ăn gì được. Bữa nay Tây lên bờ đi sau vào trong nên cháu rán quảng lưới cho lẹ. May đâu lại được nhiều. Cháu nhóm lửa bắt nồi nước cho sôi xong quay thuyền cập vào bờ để lên chợ. Nhưng khi cháu mới cột giây neo thuyền thì có hai thằng Tây đi tới. Một thằng già, một thằng trẻ, độ lớn hơn cháu một chút thôi. Cháu định quay thuyền trở ra nhưng không kịp. Thằng trẻ thấy cháu trước, nó lên sùng lách cách bắt cháu đứng yền dưới thuyền rồi cả hai thằng đều xuống. Lục lạo, khám xét một hồi, hai thằng nói xi xỏ với nhau. Chỉ chỗ vào thùng cá của cháu. Cháu sợ chúng lấy hết. Phần tức phần lo phần sợ, cháu khóc ầm ức. May quá, thằng già lắc đầu. Chúng đi ra phía sau thuyền thấy nồi nước cháu nấu đang sôi. Một thằng móc ra chai rượu, thằng kia đến lựa cá bỏ vô nồi. Rồi chúng ăn uống với nhau. Thằng Tây già ra hiệu cháu vô ăn cùng nhưng cháu không ăn. Xong xuôi, chúng dúi vào tay cháu tờ giấy bạc. Không phải bạc mình, chắc chắn là không mua gạo được. Cháu tức lắm. Hai ba bữa sau, ngày nào chúng cũng tìm đến cháu đòi mua cá. Chẳng lẽ cháu không lên bờ. Mà lên bờ là gặp. Có

bữa cháu ra chợ về ghe đã thấy thằng Tây già bữa trước nằm ngủ trong ghe rồi.

Cháu khó chịu lắm. Dân chúng trong xóm ri tai nói là cháu làm mặt tham cho Tây. Nhưng cháu biết làm sao. Thằng Tây già đó hơi hiền, chỉ có điều ăn xong nó không trả tiền cho cháu thôi. Được ba bốn ngày, thằng Tây già đó không tìm đến ăn cá của cháu. Cháu mừng lắm. Đêm đó, cháu không đưa ghe ra giữa sông ngủ như mọi bữa. Nửa đêm có người gọi tên cháu.

— Cồn, Cồn, cập ghe vào bờ có chút chuyện.

Cháu giật mình, nhưng phân vân. Đêm hôm, thời buổi nhiều nhượng, mình đâu dám chắc người ngay kẻ gian phải không bác. Cháu làm thinh thì có tiếng kêu tiếp :

— Cồn, có chuyện cần nè.

Cháu đành lên tiếng :

— Ai đó, khuya quá rồi mà.

— Tao đây, hai Tầm đây.

Hai Tầm là cháu ông hội đồng Châu yên bụng thức dậy cập ghe cho anh hai Tầm xuống. Vừa nhảy xuống thuyền là anh ra dấu cho cháu yên lặng. Kéo cháu vào khoang nói nhỏ :

— Mày có biết mấy hôm rày mày làm chuyện bậy không Cồn.

Cháu không hiểu gì hết, ngờ ngác hỏi :

— Có chuyện gì đâu anh Hai.

Hai Tầm lắc đầu :

— Mày thiệt hết sức, mấy anh thanh niên xã biết mày có nói chuyện với Tây, tiếp tế cho Tây nữa phải không ?

Cháu giết mình như bị phông lửa.

— Trời, trời... chuyện...chuyện...

— Nhưng mày đừng có lo, mấy anh dò hỏi rồi, không phải mày là người phản phúc mà.

— Dạ tội em, em có làm chi đâu. Thằng Tây, nó... nó...

Hai Tầm ngắt lời cháu :

— Được rồi, chuyện đó coi như xong, nhưng bây giờ mày cũng đã lớn rồi, chẳng lẽ ngồi yên đó lo câu cá, lo ăn thôi hả.

Cháu cúi đầu không biết nói chi. Hai Tầm nói tiếp :

— Mày tự liệu lấy đó. Tao chỉ thay mặt anh em trong vùng này nhắc nhở. Cứ sống mãi thế này nhục nhã lắm lắm mày ơi. Mày không thấy tội Tây nó tàn ác lắm sao. Nó bắt dân bà, ông già, con nít cũng không tha. Ông hội đồng vì chống lại nên bị tội nó đem ra đồng bắn chết. Mày cũng bị tội nó cướp cả cướp cơm, có ai thoát khỏi đâu.

Cháu nghe nói thì nghe. Tuy vậy lòng cũng thấy xốn xang. Thật cháu chưa bao giờ nghĩ tới việc đó. Đành rằng có lúc nhìn thấy thì cảm tức, giận giữ. Nhưng tính cháu lại vô tâm và từ cổ vô thân nên không biết phải làm gì. Bây giờ nghe nói cháu vẫn còn thắc mắc. Cháu hỏi Hai Tầm :

— Các anh biểu em phải làm sao đây. Em mò còi mò cút.

Hai Tầm cười khẩy :

— Cái đó không ăn nhậu gì hết.

Hai Tầm kéo cháu sát lại nói nhỏ :

— Nếu có công tác cho mày thì này có nhận không ?

Cháu ngần ngừ giây lâu, nhưng nghĩ lại, mình là người Việt Nam cháu cũng biết buồn cho nước cho nhà, vì không ai gọi nó lên nên cháu không nói ra đó thôi. Lúc bấy giờ nghe anh Hai Tầm nói cháu có công tác, nửa bữa khoan nửa thấy hãnh diện ; cháu nghĩ đi nghĩ lại rồi hỏi anh :

— Chuyện gì vậy anh Hai, nếu em được là em làm liền.

— Chuyện dễ như lấy đồ trong túi.

— Anh cứ nói đi.

Anh Hai Tầm nhìn cháu một giây. Anh hỏi một câu mới đầu tưởng không ăn nhập gì hết trời :

— Thằng Tây mấy bữa còn trở lại không ?

Cháu ngạc nhiên nhưng cũng trả lời :

— Đã hai bữa nay hồng thấy tới. Chác Tây rút rồi.

Hai Tầm có vẻ không bằng lòng :

— Sao không lại tề. Bà con lối xóm có gặp nó hôm qua mà.

— Em không tiếp tế cho nó nữa đâu, anh Hai yên lòng, hôm rày em trốn hoài mà không được.

Hai Tầm không trả lời. Anh nghĩ ngợi một chập rồi mới nói với cháu :

— Ngày mai mày đừng đi đánh cá nữa. Sáng sớm có người mang đến cho mày một thùng cá tươi. Mày giữ đó rồi lên bờ kiếm thằng Tây quen. Giả bộ như tình cờ mà gặp. Xong rủ nó xuống ghe.

Cháu mới đầu nghe vậy đâm run và sợ quá vội vã từ chối :

— Thôi anh Hai ơi, em sợ lắm.

Bà con lối xóm mà thấy họ chửi em không còn mặt mũi nào hết.

Hai Tâm nhường mặt.

— Ai chửi, đây là việc làm ải quốc mà. Mày nghe cho hết rồi hãy cãi: Nè, mày rủ nó xuống ghe rồi thì chèo ra giữa dòng, nấu cà cho nó ăn. Lấy chai rượu để sẵn trong thùng cà rót cho nó uống. Nó ăn uống chắc không nghi ngờ gì vì nó ăn quen rồi. Trong rượu có bỏ thuốc mê. Đợi nó mê man mày trói lại, đem đèn ra trước mũi thuyền quơ qua quơ lại hai lần tức thì có người ra mang nó đi, nhớ nghe.

Cháu nghe xong mồ hôi ra lạnh toát người. Mặc dù có đòi ba lần cháu cũng thích giết chết mấy tên lính Tây tàn bạo, đốt nhà, đánh đập dân làng. Nhưng bụng bảo thì dạ nghe chứ chưa bao giờ cháu nghĩ là cháu góp tay vào công việc đó. Giờ đây, nghe Hai Tâm nói, cháu run quá. Anh thấy vậy vội nói:

— Không có chi đề mảy mảy. Cứ làm theo lời tao dặn. Mọi việc trôi lọt hết. Công của mày lớn lắm. Mày giết được thằng Tây nào là đỡ khổ cho dân làng chừng đó. Chờ cái điệu này còn lâu Tây nó mới rút đi mảy ời.

— Tội Tây mà nó biết được thì chết anh Hai ời.

— Không đâu. Làm sao tội nó biết được. Tao nghe như tội nó đang lo. Ở miệt Rạch Giá, dân chúng chống đối ghê lắm. Thanh niên bỏ thành về quê kháng chiến hết. Ở xóm mình nhỏ thì mình làm việc nhỏ gọi là góp công với đất nước chớ. Mày không biết chớ có nhiều em mới mười tuổi mà cũng đánh Tây đó.

Cháu nghe nói nghĩ lại những cảnh tang thương ức hiếp người mình của tội Pháp, tội Tây, lòng cũng sôi sục. Vả lại chuyện đó cũng không có chi khó khăn, cháu nhận lời.

Sáng hôm sau, mới sáng tinh mơ cháu đã thấy một chai rượu và một thùng cà tươi ngon đặt ở đầu ghe từ hồi nào. Biết trước, cháu lẳng lặng chờ trời sáng hẳn, lên bờ, men theo nơi mà lính Tây thường tụ tập. Đến gần trưa, may quá cháu gặp thằng Tây già đang đi một mình vào quán định mua rượu. Thấy cháu, nó tỏ vẻ quen biết cười cười. Cháu ra dấu là có cá nhiều lắm. Nó thích quá vội theo cháu ra ghe. Nói thật với bác, sao hôm đó nó hiền quá là hiền. Khi ngồi chờ nước sôi nó tu mấy ngụm rượu rồi khóc rưng rức. Nó uống rượu nhiều quá nên ngất thuốc mê chưa kịp ăn đã ngủ mê man. Trên sông vắng vẻ lắm. Cháu làm như thắp đèn đề mồi lửa, cầm đèn quơ quơ hai lần. Một chiếc ghe khác có mũi kình đao từ trong bờ trờ ra. Anh Hai Tâm cùng một người lạ mặt kéo nó qua bên ghe họ rồi ra giấu bảo cháu chèo ghe đi.

Cháu tuy thỏa mãn lòng, nhưng sao vẫn có cái gì không yên. Hình như cháu thấy thương hại tên lính Tây già đó quá. Tóc nó cũng hoa râm giống người già của mình. Nó chỉ có cái tội qua đây cướp nước cướp làng của mình thôi. Qua hôm sau, lính Tây tìm thấy xác của tên lính già ở trong rừng bần lau lách. Tội Tây đi lung trong xóm càng dữ tợn hơn. Cháu không muốn rời nơi đó nhưng vì không hiểu tại sao mà hình ảnh tên lính Tây già cứ lởn vởn mãi. Cháu không ở được khúc

sông đó, bèn lần vô đây. Đi mất ba ngày ròng đó bác...

*

S U O N G xuống ướt lạnh hai bờ vai. Ông Năm rung mình. Thằng Cồn đã ngừng nói từ lâu. Ông Năm đâu biết khuyên can gì cho phải. Ông sợ không sớm thì muộn nó cũng bị bắt. Tội một thám Tây ở khắp mọi nơi. Sả gì ba ngày đường mà tui Tây không tìm ra. Hình như trời đã khuya lắm. Ngôi sao hôm đi về phía nào mất rồi. Hai bờ chỉ là một màu đen đậm tuyền với màu nước. Thỉnh thoảng từ phía chợ vang lại tiếng kèn tây đôi phiên gác đêm. Nước ra rã vô đều đều như bài hát trầm buồn trong đêm vắng hòa với tiếng lục huyền. Lòng ông Năm cũng đìu hiu như mặt sông vắng đêm khuya. Ông chép miệng thở dài.

— Biết khi nào mới yên ổn nè trời.

Thằng Cồn nghe ông nói quay lại. Một thoáng. Nó đuổi chân cho đỡ mỏi, dùng sợi giây câu, nó kéo lên. Rều bèo bám vào dây câu nhỏ giọt nước ti tách, tuy nhỏ nhưng cũng làm động một khoảng sóng. Có 4 con cá mình thuôn dài dãy dựa. Thằng Cồn gỡ cá khỏi lưỡi câu rồi vứt vào lòng thuyền.

— Chà, thấy đôi bụng. Nấu cháo ăn chơi.

Ông Năm nhóm lại bếp lửa. Lửa hồng sáng nhảy nhót tươi vui. Thằng Cồn khom mình nhích vào trong sát với ông Năm.

— Đề, cháu làm cá nghe.

— Thôi rửa sơ đi, cá sông mà. Mùi gạo mới đưa hơi thơm tho.

TIẾNG VỌNG

Chữ tha thiết cho tuổi Hồng
thêm ngọt
Ươm niềm tin dang ngày tháng
mai sau
Lẽ Lợi u buồn chiều mưa xám
giăng mau
Vương vấn mãi ngàn gót son
Đồng Khánh

*

Nhớ sao hết chuỗi thời gian
thần thánh
Tường với hồng gom hạnh phúc
nguyên hương
Mai xa xói màu xanh cỏ sân
trường
Ôm kỷ niệm, thương tóc dài áo
trắng

*

Hoa nắng tương lai sẽ nhuộm
vàng màu áo
Tròn mấy năm ấp ủ, nhớ không
người
Chỉ xin gọi về vùng tuổi thắm
quen thân
Lời thăm hỏi dấu xưa giờ lạc
mất

*

Ấm thanh nào cũng chừng như
cao ngút
Áo trắng thương hoài nên nỗi
nhớ xanh xao...

H.T. NGUYỄN THỊ HỒNG
(cho Nhất C1 ĐK 69-70)

Thằng Cồn, ông Năm mỗi người ngồi một bên bếp lửa. Hình như không ai buồn ngủ cả. Trong cảnh vắng lặng của sông đêm, bếp lửa như mái ấm gia đình. Thằng Cồn nhớ lại những ngày còn ở trong nhà ông bà Hội Đồng. Ông Năm nhớ đến một mái nhà đã mất vì bom đạn. Mỗi người mỗi ý nghĩ. Nhưng cả hai đều chung một hoàn cảnh lạnh lùng.

— Chú mày à.

Ông Năm hắng giọng. Những ý nghĩ thành lời nói mà ông sắp thổ lộ mang lại chút ấm áp cho lòng ông. Ông thông thả lấy thuốc ra vắn hút.

— Thằng Cồn có muốn theo tao làm ăn không?

Thằng Cồn ngạc nhiên. Câu mở lời của ông Năm làm nó bối rối.

— Bác nói là... là...

Ông Năm thấp giọng :

— Phải, tao tự nhiên thấy thương mày. Mày cũng chẳng lớn hơn con trai tao bao nhiêu. Nó đi kháng chiến chết rồi. Tao chỉ có mình nó. Bây giờ, nhà cửa cũng không còn. Mày cũng vậy, mày giống tao. Tao với mày đều cô độc. Thời buổi giặc già, sống một mình buồn lắm. Ngã không ai nâng, ai có phận nấy. Mày bằng lòng theo tao làm ăn. Mình bỏ nghề đánh cá này. Đi lên bờ, đi xa.

Thằng Cồn ngát lời :

— Trời ơi bác Năm nói bỏ nghề sao bác Năm, bỏ ghe bỏ dầm. Thôi, cháu không đành bác ơi.

— Mày còn muốn gì hơn nữa. Mày mà còn ở trên ghe là mày càng mau bị bắt. Bộ mày tưởng tụi Tây

hắn ngu sao. Tao thương mày, tao bày biện. Theo tao đi miền khác làm ăn. Tao già rồi, mày lại còn quá trẻ. Tao với mày chỉ nên giúp đỡ đất nước mình bằng cách ăn ở cho chân chính rồi đợi thời cơ thôi. Bây giờ nhiều nhương lắm. Mày chưa phải lúc mà tao lại quá thời.

— Bác nói vậy chứ có nhiều đứa nhỏ hơn cháu.

— Vừa nhỏ, vừa thiếu kinh nghiệm như cháu thì chỉ làm hại bạn bè thôi. Với lại, cháu nghĩ ra sao về việc cứu nước cứu non. Đầu phải chỉ có việc lớn. Mà phải nói là đi từ việc nhỏ mới đúng.

Thằng Cồn im lìm nghe. Bây giờ bắt đầu một cuộc sống mới sao nó thấy e ngại quá. Đi xa, rời khỏi miền cây cối quen thuộc. Những đê lục bình trôi nổi. Từng khóm dừa nước ngả nghiêng bên bờ sông mương rạch. Tách xa những hơi hướm, hình ảnh quen thuộc đó, nó chắc chịu không nổi quá. Ông Năm vẫn còn nói giọng đều đều.

— Đành rằng nơi quen thì ở, nhưng cháu nghĩ coi. Nếu chẳng may cháu bị bắt, đời cháu còn gì nữa. Bác suy tính thiệt hơn mới đề nghị với cháu như vậy. Cháu nghĩ kỹ đi... Thôi, cháo chín rồi đó, cháu bỏ cá vào rồi mình ăn. Phải ngủ một giấc đã.

Nồi cháo bốc thơm sức mũi. Ông Năm vừa ăn vừa chấp chấp :

— Thiếu mấy cộng hành, chứ không thì ngon ác.

Thằng Cồn cũng ăn, mặc dù cháo cá tươi ngon lành, nóng hổi, nhưng miệng nó đắng như có ký ninh. Nó ăn cháo uể oải. Hai người ăn

xong thì bếp lửa cũng đã tắt. Chút than nóng còn lại hừng lên theo cơn gió. Ông Năm vỗ vai nó nói :

— Để sáng mai mình tính chuyện sau. Bây giờ cháu đi ngủ cho khỏe. Tao ngủ ở ghe tao.

Chiếc ghe chòng chành. Thằng Cồn chần chần để lấy thăng bằng. Trời tối, nó không nhìn thấy mặt bác Năm. Điều thuốc ông lập lập trong miệng thì lóc lên từng đốm sáng lờ mờ không soi rõ gương mặt gân guốc, cương quyết. Thằng Cồn chui vào khoang, giở nóp nằm im. Đêm khuya thanh vắng, cơn buồn ngủ như đã chạy mất từ bao giờ. Ngày mai, nó có nên đi theo ông Năm không? Ý nghĩ của thằng Cồn cứ tựa như chiếc thuyền đứt giây neo, dật dờ, khi thì thế này, khi thì thế khác. Mà ở một mình thì những gì sẽ xảy ra. Với vốn kinh nghiệm không đủ để lựa đối một người, nó cũng cần có nơi nương tựa, chỉ bảo. Nhưng xa ghe, xa

con sông con rạch quen thuộc, thằng Cồn phản văn quá. Bỗng dưng lòng thằng Cồn thấy buồn buồn. Nó chui ra khỏi nóp, ngửa đầu nhìn lên trời đêm đầy sao. Tay vòng sau gáy làm gối, tay kia thò khuấy làn nước thăm đen.

Trong khi đó, bên chiếc ghe kia, ông già Năm vẫn lập bập mãi điều thuốc đã tắt lửa.

*Cùng nhau kết bạn đồng tâm,
Khi cơ khi rạn, khi cầm khi thi
Cống danh phù quý mà chi
Chẳng bằng thông thả mặc khi
vui vầy...*

Ông già Năm để rơi điều thuốc hút dở. Câu hát náo nùng của thằng Cồn làm ông bùi ngùi.

Có hai tiếng thở dài cùng một lượt trải rộng trên mặt nước mát lạnh của sông đêm...

KIM HẢI
(Sóng vàng)

ĐÓN ĐỌC TRUYỆN DÀI

THƯ THẠCH

Của **HOÀNG DANG CẤP**

- Bí mật hơn **MẬT LỆNH U ĐỎ**
- Ly kỳ hấp dẫn hơn **PHO TƯỢNG RỒNG VÀNG**
- Sẽ khởi đăng trong Tuổi Hoa số 136

ĐIỆU RU HỒNG CHO EM

Ru em tiếng hát tơ mềm
Lời ca dao dỏm đêm mơ say
Quê hương mình vẫn miết mãi
Quê hương mình vẫn còn dài
chiến chinh

Dù em chưa biết thanh bình
Em ơi hãy giữ niềm tin trong
lòng

Ru em cho tóc em bông
Cho môi em nở nụ hồng không
lên

Một lần tôi chợt buồn tình
Quê hương chinh chiến đành quên
phận mình
Dù tôi chưa biết thanh bình
Nhưng tôi vẫn giữ niềm tin trong
lòng

Ru em tròn giấc xuân nồng
Trong mơ em gọi cho mong ước
này
Quê hương mình hết u hoài
Quê hương yên dấu ngày mai
thanh bình

Dù em chưa biết thanh bình
Nhưng em nhớ giữ niềm tin
trong lòng
Ru em cho tóc em bông
Cho môi em nở nụ hồng không
lên

Một lần tha thiết mộng mênh
Nghe trộm mộng ước dậy lên
trang đài
Quê hương rồi hết u hoài
Quê hương yên dấu ngày mai
thanh bình

TRƯƠNG TRUNG TÂM
(Trung học Thủ Đức)

MỘT GIẤC MƠ HỒNG

nghe rất nhẹ, thoảng một buồn se
sút
đường về quê cày cỏ ngủ sâu
tóc em bay ngổ ngàng thời thơ ấu
nói bao lời cho đủ gọi lòng đau!
quê Mẹ vẫn muốn đời như hiền
hậu
dám cải vàng ong bướm lượn là
bay
áo Mẹ xưa nay chắc đã bạc màn
lông da Mẹ cũng đau sâu sao đó
dòng sông xưa khóm bèo hoang
bờ ngổ
chiếc cầu xinh rồi đã vắng người
qua
những buổi chợ trưa vang tiếng
gọi dò
nghe thoảng nhẹ như từ vùng
hoang vắng
dâu những buổi đùa chơi ngoài
sân nắng
tuổi hồn nhiên tóc thả gió vô tư
những quãng đường quê ong
bướm dập dề
nghe tươi mát từng năm dài thơ
ấu
dâu luống cải, ruộng khoai vườn
cây trái
Mẹ sớm hôm chịu chất chợ làng
quê
liếng guốc nghe quen trên lối đi
về
vai áo và đã sờn bao lớp vải
lông da Mẹ như môi hồng em ửi
ru vào đời tiếng khóc thuở lên
ba
em chợt nghe đau kỷ niệm xưa
về
âu yếm quá, một đời thơ đánh
mất!!!

TRẦN HUY SAO

Miên-Trường vĩnh biệt

● Bài cho Đ.T.L.

Đã quá xa xôi để lần trở lại
Tiễn đưa người về ngủ cõi vô biên
Suốt một đời tôi sầu ơ mòn mỏi
Tiễn bao nhiêu những cách biệt
ưu phiền

+

Thôi em nhẹ giấc bình yên em
giữ
Những quera xưa tôi gửi lại tháng
ngày
Như bóng tối như tiếng cơn gió
thoảng
Có trở về rồi có trở qua đây

+

Tôi cũng đã nghe xa niềm đau cũ
Những phần ưu cứ phải gởi đi
hoài
Hồn tượng đã đau còn nghe sầu
phủ
Dẫu tiếc thương nào có biết người
ngoại

+

Hương khói cho em những dòng
nước mắt
Tuổi trẻ chữ tội nghiệp phải
không em
Vai súng đạn vai túi hồn chắt
ngắt
Và buồn rồi thôi đã thôi quen

+

Đốt nến soi đời đuôi xua bóng
tối
Mây nặng nề chùng ướt lạnh bờ
mỏi
Trong lòng niềm đã hàm đầy
chưa xối
Mà lệ tràn nào buồn có trời xuôi

+

Những hoa bướm tuổi thơ em
hàng giữ
Trong lời thơ và ý hương vọng
nhìn
Trong nỗi chết rồi em tìm đầy đủ
Rồi Miên Trường em còn mãi
ngày xanh.

TRẦN VI

● Truyện dài của BÍCH THỦY

TIẾP THEO

Vừa giúp tôi dọn dẹp phòng riêng chị An vừa nói đủ mọi thứ chuyện, chị nói về quê chị, về gia đình và công việc làm của chị. Nói như vui miệng mà nói chứ không có ý than thân trách phận gì cả.

Nói một chập chị hỏi tôi :

— Có nghe em nói, có có mệt không ?

Dĩ nhiên tôi chỉ nghe chị tai nọ qua tai kia, nhưng tôi vội đáp :

— Không ! chị cứ nói cho vui.

Chị cười :

— Tại tính em nó vậy. Hễ có dịp nói chuyện là em nói liên tu bất tận. Bà Tám, bà ấy bảo em làm điếc con ráy của bà, nên em không thêm nói với bà nữa.

« Rồi có xem ở nhà này có nhiều cái hay lắm ! Trước hết là dưới bếp. Chà đẹp để ngàn nắp lắm cơ ơi ! Ông chủ nhà này sắm toàn những thứ tốt tân không bà. Ông bảo để cho bà đỡ mệt. Mà dùng sướng thiệt cô à, cái lò nấu bột nút một cái là có lửa phụt lên, khỏi phải than củi chi hết, quần áo giặt cũng vậy, cho vào máy, vặn nút cho quay một hồi là rồi sạch bóng.

« Ông chủ nhà này tốt lắm nghe cô. Ông chiều bà đủ thứ mà bà thì nhỏ nhẹ chưa hề to tiếng với ai bao giờ hết !

« Con Tý Việt nữa. Trời, nghịch phá phải biết, con cứng mà ! Nhưng cũng dễ thương lắm. Chủ ấy làm em nhớ đến thằng em trai của em

« Rồi lại có nhiều điều hết sức là bí mật...

Chị An nói câu sau này với giọng điệu quan trọng làm tôi bật cười. Chị tỏ vẻ không bằng lòng :

— Em nói thiệt mà cô ! Tỉ dụ như chuyện cái thăm...

— Cái thăm nào ?

Chị vội bịt miệng :

— Chết cha ! Em nói hơi lỗ rồi... Nhưng em đánh hơi tài lắm.

Tôi lại cười, mím miệng thôi, song chị vẫn không bằng lòng :

— Cô đừng có cười. Nguy hiểm lắm...

— Cười cũng nguy hiểm à ?

— Hồng phải. Em muốn nói là những chuyện mình biết được kia. Đôi khi biết nhiều cũng có thể mang vạ vào thân chứ cô.

— Nếu vậy chị đừng nên dính vào những chuyện ấy nữa.

— Em đâu có dính ! Mà tại em nghe, em thấy, rồi suy ra mà biết vậy thôi.

— Biết thì đề bụng...

— Dạ... mà em ngại cho bà chủ và Tý Việt. Ông chủ bận việc, vắng nhà cả ngày lấy ai bảo vệ cho họ, nên em luôn luôn phải canh chừng. Em thương bà chủ và Tý Việt lắm.

— Nói vậy có nghĩa là bà Oai và Tý Việt bị âm mưu ám hại. Mà kẻ tình nghi trong vụ này là ai ?

Phải chăng kẻ ấy là Chương ?

Tôi đâm ra tò mò muốn biết chị An nghi cho ai ? Nhưng chị đã đưa tay bịt vội lấy miệng và lặng lẽ bước ra khỏi phòng với dáng điệu rất ư là nghiêm trang.

Tôi thấy Chương vào bữa cơm chiều. Anh gặt cháo tôi đang xa và lặng lẽ ngồi ăn.

Tý Việt nói luôn miệng, nó có lẽ lém lỉnh để thương khiến mọi người đều nghe nó nói với nụ cười bao dung.

Bà Tám mãi gần khuya mới về nên chiều đó tôi không gặp bà.

* * *

Ngày hôm sau tôi dậy thật sớm. Buổi sáng đẹp trời, không khí mát rượi, tôi thay quần áo xuống vườn tung tăng chạy nhảy như một đứa trẻ đến tận cuối rào.

Vừa toan quay trở lại, một giọng nói chanh chua chợt làm tôi khựng lại :

— Coi chừng ! Cô dẫm nát hết mấy vồn rau...

Người nói với tôi câu đó là một bà sương xấu mặc bộ bà ba đen, vừa từ chuồng gà bước ra. Bà hỏi tôi :

— Chắc cô đây là cô giáo mới ?

— Dạ, phải.

— Chị Oai có nói với tôi. Năm nay cô bao nhiêu tuổi rồi ?

— Thưa, mười lăm tuổi.

Đôi mắt của người đàn bà nhìn tôi soi mói, ngời vẻ riêu cợt, nhưng không thù ghét. Có lẽ bà chịu tôi hơn là các cô giáo lớn tuổi. Bà tự giới thiệu :

— Tôi là bà Tám. Có lẽ cô đã nghe người trong nhà nói tôi rồi chứ ?

— Dạ.

— Nói cho đúng thì tên tôi là Lan kia. Nhưng thằng Tý Việt từ hồi bập bẹ biết nói cứ gọi tôi là Tám. Rồi mọi người cũng gọi tôi bằng cái tên ấy luôn.

— Gọi là bà Tám nghe cũng được chứ ạ ! Có vẻ... thân mật hơn.

— Ô, cái tên gọi chẳng có gì quan hệ, có điều mọi công chuyện trong nhà này, từ khi chị Oai lâm bệnh tới nay tôi phải cang đáng tất cả.

Tôi hiểu ngay bà Lan tức là bà Tám, là một thứ quân gia trong gia đình này.

— Chắc bà bận nhiều công việc lắm nhỉ.

— Bận muốn chết luôn.

— Nhưng ông bà chủ đây có vẻ là người tử tế, mà chỗ làm thấy cũng dễ chịu...

Tôi nói câu ấy với ý muốn tỏ ra mình là người lễ độ, biết chịu chuyện với người đối thoại, để bà Tám khỏi khinh tôi là một đứa trẻ con, không ngờ bà Tám đỏ mặt giận dữ :

— Hừ ! Ông bà chủ tử tế ? Chỗ làm dễ chịu ? Bộ cô tưởng tôi là người làm trong nhà này hân ? Nói đề cò rõ : tôi là em họ của ông Oai, và nếu tôi có mặt ở đây là vì lòng tốt muốn giúp đỡ anh chị tôi thôi.

Nói đoạn bà quay ngoắt đi, bỏ lại tôi đứng đó, ngẩn ngơ nhìn đàn gà tranh ăn trong chuồng.

Có tiếng nói :

— Hố rồi nhé !

Lần này tôi nhận ngay ra giọng của Chương.

Chương ngồi sau gốc cây cách chỗ tôi đứng một khoảng cỡ mười ! Anh tiếp :

— Tôi thích ra vườn buổi sáng nhưng không ưa gặp cô Tám nên ngồi khuất ở chỗ này.

— Tại sao anh ghét bà Tám? Bà có vẻ lặn tuy đấy chứ.

— À, điều đó thì đúng! Hồi má tôi gặp nạn, cô ấy đến giúp thật đắc lực, làm chúng tôi cảm động. Nhưng sau đó, cô ấy ở lý luôn không rời đây nữa.

— Có lẽ bà Tám chờ má anh thật khỏe mạnh đã.

— Theo tôi nghĩ, chúng tôi có thể tạm lo lấy được rồi. Má tôi tuy còn yếu nhưng bà đã cất nhắc được chân tay, chị An kẻ cũng siêng năng tháo vát. Với lại nhà còn có một vú già...

— Vú ấy đâu rồi?

— Vú cãi nhau với cô Tám về vụ tắm tắm, rồi cô ấy kiếm chuyện đuổi vú ấy đi rồi. Cô lấy cớ là nuôi nhiều người thêm tốn. Còn cô ấy tuy vẫn nói chỉ đến trông nom giúp nhưng má tôi phải lo cho bà ấy đủ thứ còn tốn kém gấp bội.

— Anh không nên cay nghiệt quá đối với bà Tám. Bề nào bà ấy cũng là người trong họ hàng thân thích.

Tôi im lặng, trầm mặc.

Chương cười nửa miệng:

— Có nghĩ ngợi gì mà thần mặt ra thế. Coi chừng mặt óc đấy nhé.

— Anh đừng hòng châm chọc tôi sáng nay. Tôi thích ở lại ngoài vườn này và không đại gì bỏ đi để anh được thanh thản một mình. Anh vừa nói đến vụ tắm tắm, làm tôi nhớ lại hồi hôm chị An cũng có nói đến chuyện ấy.

— Chắc chị ấy kể cô nghe về tai nạn của má tôi?

— Không, chuyện ra sao?

— Thì vẫn là chuyện chiếc tắm. Nguyên ba tôi sửa sang lại nhà cửa, ông cho đặt một tắm tắm lót cầu thang. Không hiểu do một sự bất cẩn nào, người ta đã không lắp mấy cái nẹp giữ tắm ở ba bậc trên cùng.

Thông thường, cứ bấy giờ sáng mọi người mới ở trên lầu xuống nhà dưới. Nhưng đêm hôm ấy trời nóng, mới bốn giờ má tôi thấy khát nên xuống nhà tìm nước uống.

Và bà bị trượt từ trên đầu cầu thang xuống. Khô hơn nữa là dưới chân cầu thang, bọn thợ còn để ngổn ngang các thứ dụng cụ mà họ chưa kịp cất vào. Cái ngã này đáng ra má tôi phải gãy lưng mà chết...

— Trời! mấy người thợ thật cầu thả, vô trách nhiệm!

— Họ chối không nhận lỗi, mà vì trong lúc bối rối ba tôi cũng bỏ qua luôn. Sau đó ba đuổi bọn thợ ấy và cho bọn khác tiếp tục.

— Cũng may má anh bây giờ đã hoàn toàn bình phục.

— Nhưng chúng tôi cũng phải một phen hú vía. Nói đại, nếu má tôi có mệnh hệ nào thì tôi ăn hận vô cùng.

— Sao vậy ?

— Vì đúng lý ra thì mọi sáng tôi là người dậy sớm nhất, xuống nhà đề ra vườn.

— Nghĩa là nếu hôm ấy má anh không khát nước, thì chính anh phải là người trượt ngã ?

— Phải. Nhưng tôi, dù có lăn từ trên xuống, cũng không hề hấn gì !
Chương cười :

— Vì người tôi dẻo như cao su !

Tôi đùa :

— Chắc khi rơi xuống, anh sẽ nảy lên như trái bóng.

Tuy nói thế nhưng trí tưởng tượng của tôi hình dung lúc Chương ngã xuống đầu va xuống nền gạch bề sọ, làm tôi bỗng lạnh người.

Nhìn tôi, Chương hỏi :

— Sao mặt cô tái đi thế. Cô sợ phải không ?

— Không... ờ, mà khiếp quá... Nghe anh nói tôi thấy nổi da gà...
Anh Chương này ?

— Hà ?

— Thôi.

Tôi toan nói một điều, song lại thôi không nói nữa.

Chắc tại tôi nhiều tưởng tượng quá.

(còn tiếp)

ĐÃ PHÁT HÀNH :

• **HAI RƯƠNG VÀNG**

truyện mạo hiểm ly kỳ của NGUYỄN HÒA GIANG

• **THIÊN HƯƠNG**

truyện dài khoa học giả tưởng thần tiên.

của HOÀNG ĐĂNG CẤP

LẦN ĐÓ...

Mưa đan nhẹ cũng là mây buổi
sáng
Ướt nắng hồng nắng mới ngủ
chiêm bao
Có gì đâu mà em phải nôn nao
Cứ chậm rãi bước chân đều
nhịp quốc
Tóc em dài đã có nơ hồng buộc
Đừng sợ gì khi nắng nhỏ mưa
thưa
Hãy hồn nhiên để mưa nắng
giao mùa
Lắng nghe đó mùa thu về trước
mặt
Thư chợt đến ngập ngừng trong
đôi mắt
Áo học trò lấm lấm mực chưa
phai
Cũng là vàng rơi rụng tóc em cài
Cho buổi sáng mỏng manh về làm
dáng
Những giọt nắng rớt trên lưng
viên sạn
Chân dẫm bừa em biết nắng sẽ
đau

Nến mùa thu mà là chẳng đời
màu
Hồn sẽ héo cho vừa ngân chiếc
cặp
Đường đến trường hai hàng cây
thẳng lấp
Đang then thùng như lần dò chưa
quen
Cũng bước man nghiêng nón
nhớ nghe em
Về duyên dang để nắng thu nhảy
mùa
Không cao sang với ngọc ngà tơ
lụa
Chỉ là chim nhảy nhót bước hồn
nhiên
Chỉ ngày thơ trang điểm nụ cười
duyên
Thế cũng đã là mùa xuân con gái
Em cứ đi đieng một lần ngoảnh
lại
Nắng sẽ theo em đủ ấm tình
người
Và cuộc đời như chiếc lá xanh
tươi
Mùa thu đến ngã màu vàng rơi
rụng
Cũng như em đã một lần lung
túng
Có gì đâu trong những lúc sau
này
Cứ vụng về e ấp về thơ ngày
Em đã sống trọn ngày thu nắng
rào...

TUẤN AN
(Nha Trang)

GIEO MẠ

● PHẠM TUYẾT HẠNH

PHƯƠNG nhìn đàn bé tung tăng trên đồi. Tuổi thơ của lũ trẻ thật ngoan hiền, như cỏ cây màu xanh, như nắng nhàn nhạt chiều lại chiều trở về trên xóm lá. Phương thương nhiều đến những tuổi nhỏ ở xóm làng hiện tại. Tuổi ngây khờ thính thoảng trở về trong đêm trăng say sưa trong lòng Nội nghe kể chuyện đời xưa hay trong những đêm, buổi sáng, buổi chiều, chúng vui say như quên đi những đêm đen dài có tiếng súng nổ có ảnh hình hỏa châu len lén qua những khe vách hở.

Thằng Phong là người quản trò trong những buổi sinh hoạt bởi nó có khiếu về ca hát, lại thêm có tài khôi hài và tánh nhanh nhẹn hoạt bát! Thằng Phong đang dạy cho chúng bài « nhảy lửa ». Điều bộ nó thật dễ cười. Miệng nói tía lía, tay cử động lên xuống như phụ họa với lời nói. Tiếng hát của lũ trẻ thật trong và cao.

Những đám mây đủ màu chừng như dừng lại. Cỏ cây dường như im lặng nghe tiếng hát tuổi thơ trên xóm làng, trên quê hương chinh chiến...

Phương nhớ lại lúc chàng vừa được đòi về đây. Những ngày đầu tiên khuôn mặt của thằng Thanh thằng Phong, Hùng, Dũng, sao xa lạ. Trên khuôn mặt nám đen và đầy muối sự ngạc nhiên của chúng trở thành hững hờ chừng như đã quen đi sự thay đổi thầy, cô mới. Phương đã kêu trả bài và điều làm cho Phương thoảng hiện nét xau xa khi gần hết lớp đều đưa tay xin trả bài. Sổ ghi điểm không có đến một con số không. Chính điều đặc biệt này, chính sự siêng năng, sự bình thản của chúng ở ngày đầu học thầy giáo mới. Phương thấy vui vui và nghĩ ra đến ý định cho những đứa học trò ngoài giờ học, cho chúng sống một đời sống tập thể, một đời sống

mà ở học đường, mà ở gia đình (dầu rằng có những đứa phần đông sau những giờ học lại phải phụ giúp cha mẹ những việc nặng nhọc như chài lưới, như đi biển... vân... vân...) ít ai nghĩ tới. Ý chí của chàng đã được thỏa mãn, lũ học trò miền quê nước mặn này đã ham thích, thật khoái chí. Khi chàng dạy cho chúng những bài ca sinh hoạt, cộng đồng, phương pháp đo bóng cây đo sông ngòi, dạy cho chúng biết tự giác trước những sự lầm lỗi và chàng chắc rằng trong thời gian từ ngày chàng được dời về đây đến nay, chúng đã làm cho gia đình, cha mẹ vui mừng không ít.

Những đứa học trò dễ yêu dễ mến của Phương có nhiều lần thất lộ với chàng về hoàn cảnh, về gia đình về ngôi trường, những ông thầy trước. Điều làm cho chàng phải suy nghĩ nhiều hơn, suy nghĩ đến những ba bốn ngày đêm khi một ngày kia thằng Hùng nói nhỏ với chàng :

— « Thầy ạ ! hình như ông hiệu trưởng không ưa thầy khi thấy thầy dạy cho chúng em về đời sống tập thể. Và những ông thầy nào mà ông không thích là không sớm thì muộn cũng bị ông đưa đi mất ».

Phương không sợ ông hiệu trưởng phải đưa chàng đi vì phương pháp giáo dục quá mới đối với đám học trò của chàng. Chàng sẽ rất vui mừng khi hay tin đó (được xa rời ngôi trường làng xiên vẹo và quê nghèo này là sướng rồi) nếu chàng không sống chung với đám học trò trong những ngày vừa qua. Chàng hiểu ra rằng tại sao sự ham thích học bài, sự siêng năng của đám học

trò, thì ra sự khao khát được học, cùng với sự mất an ninh của xóm làng này khiến cho những ông thầy trước đây dạy quơ quào rồi lại ra đi, ra đi như cơm bữa... Và Phương lại thương lũ trẻ thật nhiều trong những ngày còn ở nơi đây...

+

LỬA cháy từ đầu xóm. Đạn bay như mưa. Tiếng khóc la thảm thiết. Lửa nuốt lẫn những căn nhà tranh làm tỉnh những giấc ngủ quên thời của dân trong xóm. Tiếng bái bác ngoài tỉnh dội về nghe âm ỉ. Dân chúng lao xao. Mãi cho đến khi phi cơ bay vân vân. Tiếng đạn bớt đi. Phương lao mình cầm bó đuốc cháy sáng chạy về phía đầu làng. Dân chúng đang chữa lửa. Thằng Bé, đứa học trò của chàng năm thở thoi thóp trên manh chiếu ngoài sân. Vết thương hơi sâu, máu chảy nhiều, chàng xé nhanh chiếc áo mặc trên người rồi băng cầm máu lại cho đứa nhỏ. Chàng áp dụng những điều chàng đã học hồi còn đi trong phong trào Hương Đạo. Sự đau đớn đến quặn thắt của chàng khi nhìn thằng Bé mắt nhắm lại, thở mệt nhọc và bậm môi nín đau. Chàng vỗ về :

« — Rán chịu đau chút đi Bé. Thầy đây nè, rán chịu đựng đi. Thầy kêu xe chở Bé lên bệnh viện trên tỉnh ngay. »

Đôi môi thằng bé mấp máy muốn nói điều gì nhưng không nói nổi. Máu ngừng chảy ra ngoài. Phương nín lặng lo âu mãi đến khi chiếc xe lòi, bó đuốc sáng rực chạy nhanh trên đường lên tỉnh... Phương quay lại, những đứa học trò của chàng đang tạt từng thùng nước vào ngọn lửa đang cháy. Yếu

ớt dần rồi tàn lụi ; khói bốc lên nghi ngút. Trời dần sáng. Phương trở về nhà với sự mệt mỏi trong người.

Sáng hôm nay Phương đi dạy không nổi nữa. Chàng ngã bệnh luôn. Nằm trên giường Phương nghĩ tới thằng Bé không biết có bột hay không. Chàng nhớ đến đêm kích hoàng vừa qua, Phương lo sợ khi mình không đi dạy được. Không phải chàng sợ ông Hiệu trưởng mà bởi vì sự lo âu của chàng đối với những đứa học trò đã người dạy trước không chịu dạy cho kịp, chàng theo sau, chàng phải dạy gấp rút, đầu cuối năm nay phần đông chúng không thi vào Đệ Thất trên tỉnh được vì lớn tuổi vì hoàn cảnh gia đình, tuy nhiên chàng muốn mình phải làm tròn bổn phận của mình; cho đến khi ra đi khỏi phải ân hận. Phương nghĩ đến lúc phải rời khỏi nơi đây. Với niềm luyến tiếc, với những kỷ niệm thật miên man.

Chàng sẽ cố gắng áp dụng phương pháp đó vào những nơi tương lai chàng sẽ được dời đến dạy ở đấy. Những mầm non sẽ là sự vinh quang cho quốc gia sau này. Sự mệt mỏi đến dần dần với Phương trong giấc ngủ...

.

Ánh nắng xuyên qua cửa sổ. Căn nhà nong nực quá. Phương không trọn được giấc ngủ. Chàng uể oải ngồi dậy đi rửa mặt. Bỗng chàng thấy trên cái bàn học, một gói bọc bằng giấy nhứt trịnh, Phương tháo ra xem, thì ra là của học trò chàng gửi. Sao chúng nó biết chàng bệnh mà lại tham, lại bày đặt gói quà nữa. Dưới chục cam dầu mùa, chàng thấy một cái bao thư :

« Kính gửi Thầy »

Phương xé ra xem. Chàng đọc :

« Thưa Thầy »

Hay tin thầy bệnh, chúng em vội đem lại cho Thầy vài trái cam ; cho

thầy hay tin là chúng em đã rành rẽ về bài hát về cách thức cắm trại về nghi thức lửa trại cũng như về những trò chơi bài hát sinh hoạt. Cho nên vào ngày... tức là Chiều Nhứt lới, chúng em mời thầy đến chung vui với chúng em. « À thầy hiệu trưởng sáng nay mặt hầm hầm có nhờ chúng em mời thầy lại cho ông ta nói chuyện đây.

Trước khi dùng bút, chúc thầy mau mạnh mẽ sớm sinh hoạt và lo liệu phụ với chúng em ở kỳ trại lới.

Chào thầy
Toàn thể lớp Nhứt 1. »

Hàng chữ mực tím viết nắn nót cần thận đề yêu. Phương nghĩ đến lời mời của ông hiệu trưởng và « sáng nay mặt hầm hầm » nên vội vã thay đồ lại đăng trường...

Bước vào văn phòng. Dưới cặp kính cận, đầu Phương đã lễ phép thưa :

« — Ông đòi tôi đến có việc chi vậy ? »

Ông vẫn lặng yên không nói gì làm như không nghe lời của Phương. Phương bảo thầm trong bụng : « Hân ta khi người quá. Minh về cho rồi » Nhưng ông ta đã kêu Phương lại và hỏi giọng gay gắt !

« — Sáng nay sao anh không đi dạy ? »

Phương cố gắng ôn tồn :

« — Dạ tại tôi thấy mệt mỗi trong mình »

Ông hiệu trưởng đập bàn thét

« — Anh mệt sao anh nghe tôi mời đã vội lại ngay được vậy. Anh tính bỏ dỡ tôi đề tôi tha cho tội làm biếng dạy học của anh cơ ư ! ».

Sự tức giận đến nóng nảy. Phương uất ức :

« — Tôi không bỏ dỡ ai hết, tôi lo cho học trò tôi mà thôi. Còn sự mệt nhọc là tại vì đêm rồi, tôi có đi phụ chữa cháy nhà cho dân trong làng rồi tôi về ngủ bệnh luôn còn sự mà tôi cố gắng lại đây sợ ông mich lỏng mà hậu quả là tôi sẽ... »

« — Sẽ bị đòi đi phải không. Tôi sẽ làm giấy ngay bây giờ đề anh không còn dạy đây nữa. Kể từ giờ phút này anh nghe chưa. »

Phương phun bãi nước bọt ngay lên bàn bureau của ông hiệu trưởng rồi ra đi. Tiếng vọng lại : « Tôi sẽ ra đi ngay chiều nay. Ông nghe chưa. »

Buổi chiều hôm đó. Phương ra đi, để lại cho những học trò thân yêu những hàng chữ :

« Thầy ra đi nhưng không phải là không nhớ mấy em. Tương lai của tuổi các em đã được nghĩ thật nhiều, qua những ngày sống tại đây. Thầy ra đi với sự hối hận đã không nhìn được ngày ngày các em vui chơi ca hát ở trên đồi, ở bãi bẽ hay siêng năng trong lớp học. Những kỷ niệm, những kinh nghiệm trong cuộc sống, trong phong trào Hướng Đạo hay ở ngoài đời, thầy đã chỉ bảo lại cho các em rồi. Các em tinh thần là người Hướng Đạo rồi đó vì các em đã thuộc luật sống theo luật, thầy mang theo thật nhiều hình ảnh trong tâm tư rồi, cho nên thầy không muốn phải ghi nhận thêm hình ảnh của sự chia ly. Điều mà thầy nhớ nhất là trong đêm vừa qua, học trò thầy đã hiện diện

(xem trang 40)

nghệ Thuật Chơi tem

● HOÀNG ĐĂNG CẤP trình bày

Mỗi người có một thú sưu tầm riêng. Người thích sưu tầm chữ ký, người thích sưu tầm búp bê... Nhưng trong các ngành sưu tầm, đối với Việt Nam, có lẽ ngành sưu tầm tem là một trong những ngành được phổ biến rộng rãi hơn cả. Một nhà sưu tầm tem nổi tiếng nhất Việt Nam là ông Nguyễn Bảo Tụng đã cho ra một cuốn sách dày gần 250 trang nói về Nghệ thuật chơi Tem do chính ông viết rất công phu. Cách đây bốn năm năm gì đó, lúc tôi chưa được hân hạnh cộng tác với Tuổi Hoa, tôi nhớ anh Hà Tĩnh cũng đã có trình bày một lần về nghệ thuật chơi tem trên trang báo Tuổi Hoa này. Bây giờ vì sự đòi hỏi của các em đọc giả Tuổi Hoa, tôi xin trình bày lại Nghệ Thuật Chơi Tem một lần nữa. Khi trình bày nghệ thuật chơi tem lần này, tôi đã lấy tài liệu trong bộ Encyclopédie des jeunes, một Bách Khoa Toàn Thư dành cho thiếu niên của Pháp gồm 14 cuốn. Tôi hy vọng tài liệu này sẽ giúp ích được phần nào cho các bạn, các em yêu tem.

HOÀNG ĐĂNG CẤP

SƯU TẦM CÓ ÍCH LỢI GÌ ?

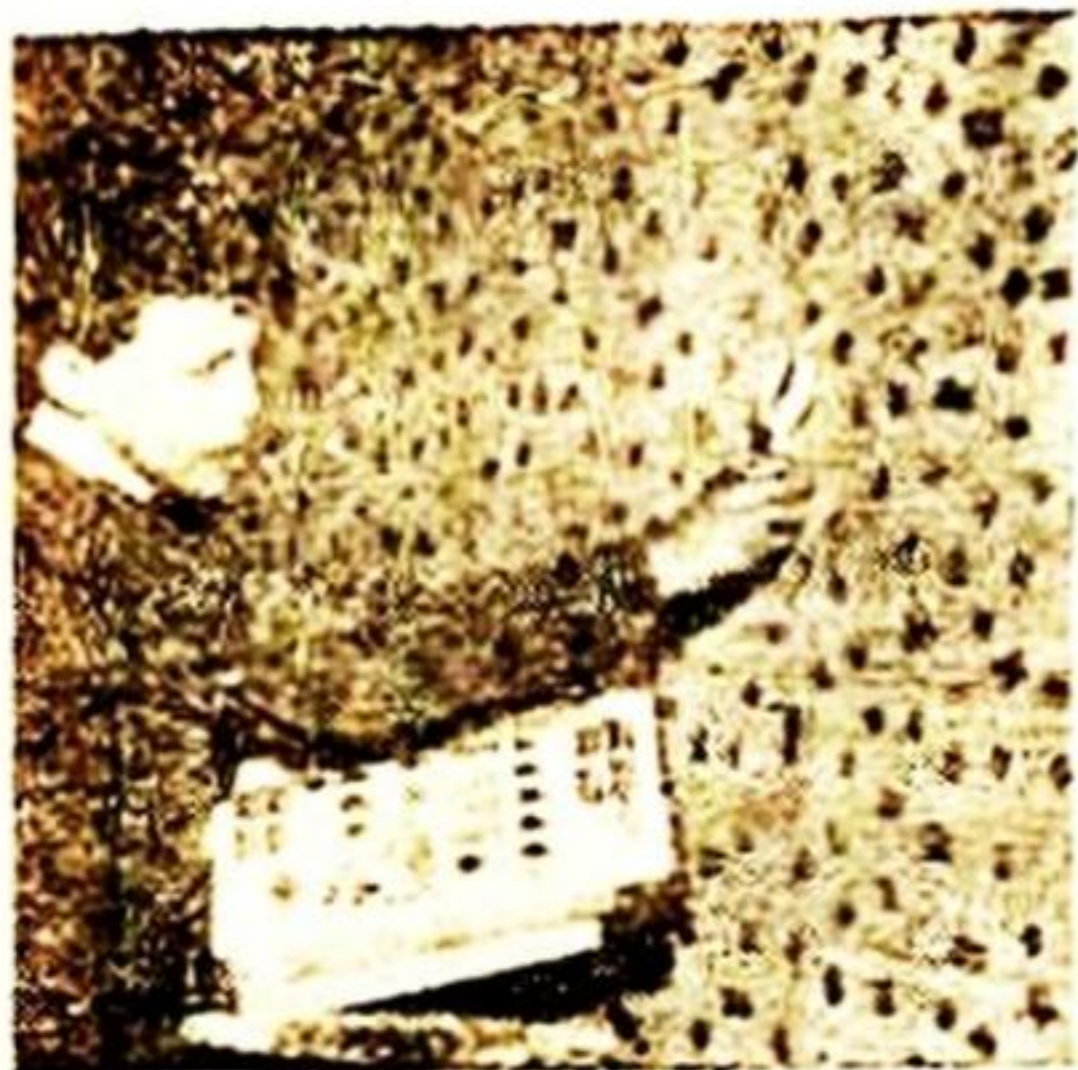
Khi sưu tầm bất cứ một điều gì, trước tiên nhà sưu tầm bắt buộc phải tìm cách sắp xếp phân loại gìn giữ các vật mình sưu tầm cho khỏi lộn xộn. Đó chính là căn bản của tất cả các bước tiến khoa học. Ngoài ra, khi sưu tầm, nhà sưu tầm còn tự làm giàu thêm vốn kiến thức sẵn có của mình về các phương diện kỹ thuật, tài liệu sử địa hoặc tìm ra được giá trị đích thực của kho tàng mình sưu tầm được. Biết đâu trong tương lai

một em bé ngày hôm nay thích sưu tầm các hình ảnh đẹp về sau trở thành họa sĩ hoặc một nhà chụp ảnh lừng danh ! Biết đâu một em bé ngày hôm nay thích sưu tầm những viên đá đẹp về sau trở thành một nhà địa chất học ! Biết đâu nhờ thích sưu tầm nhà sưu tầm đã tìm ra được thiên khiếu của mình !

Nhưng dù về sau không trở thành nghệ sĩ kỹ sư nhà thông thái, nhà

PHỤ TRANG ĐẶC BIỆT TUỔI HOA

địa chất học v.v... nhà sưu tầm vẫn có niềm hãnh diện đặc biệt những người khác không có vì...

Cậu bé này chơi tem một cách hết sức lạ. Cậu dán đầy những con tem cậu sưu tầm được trên vách phòng riêng của cậu.

Như chúng ta đều biết, nhà sưu tầm đích thực yêu « cái đẹp » : như thế nhà sưu tầm là một nhà nghệ sĩ.

Nhà sưu tầm thường mơ mộng và tưởng tượng trước những vật mình thu thập được : như thế nhà

sưu tầm cũng là một nhà thơ. Những điều mơ mộng, tưởng tượng trước các vật sưu tầm không phải là vô căn cứ. Khi mơ mộng, khi tưởng tượng, nhà sưu tầm vẫn phải căn cứ vào các tài liệu lịch sử liên quan đến ngành mình sưu tầm ; do đó nhà sưu tầm phải tích trữ, tìm hiểu, khám phá tài liệu : như thế nhà sưu tầm là một nhà khoa học. Một nhà sưu tầm đích thực phải nhận diện một cách chính xác các vật mình thu thập được và sắp xếp chúng cho có hệ thống và kỷ lưỡng : như thế nhà sưu tầm là một người có thứ tự. Nhà sưu tầm đã dành điều hòa cho ngành mình chọn một số thời giờ cần thiết, một số tiền cần thiết với tất cả mê say kiên nhẫn : như thế nhà sưu tầm là một người biết mình muốn cái gì.

Hơn nữa, nhiều nhà sưu tầm còn giúp ích cho nhân loại khi giữ được các đại tác phẩm cho mai sau.

Tóm lại, dấn thân vào sưu tầm tức là được học hỏi trong niềm vui lớn cùng một ngàn là một vật tràn ngập trên địa cầu.

VÀI NGUYÊN TẮC SƯU TẦM

Trong phần trên, tôi vừa trình bày qua về sự ích lợi của sưu tầm một cách đại cương, bây giờ tôi xin trình bày vài nguyên tắc về sưu tầm — lẽ dĩ nhiên cũng một cách đại cương — trước khi vào chủ đề *Bưu Hoa* kỳ này. Khi muốn Sưu Tầm, ta phải làm gì và làm thế nào chọn được đề tài Sưu Tầm ? Dưới đây là vài lời khuyên trích trong bộ *Bách khoa Toàn*

Thư tôi vừa nói ở trên :

1) Bạn phải chọn sưu tầm những vật bạn có thể thu thập được nhờ hoàn cảnh thích hợp, nhờ ba má hoặc bạn hữu. Thí dụ nếu ba má hoặc các bạn của bạn thường đi đây đi đó, đi xứ này xứ nọ, bạn có thể chọn sưu tầm hình ảnh, bưu thiếp.

2) Phải chọn kỷ lưỡng chủ đề

sưu tập, một chủ đề mà bạn đam mê thích thú và khi đã chọn rồi thì không được thay đổi ý kiến mau chóng. Một sưu tập xứng đáng đòi hỏi sự kiên nhẫn và bền bỉ. Một sưu tập chỉ đạt được giá trị khi nhà sưu tầm đã theo đuổi nhiều năm dài.

3) Tránh thu thập những vật vô nghĩa, không có giá trị kiến thức. Nên tìm cách thu thập

những gì có giá trị nhân bản. Tránh thu thập lung tung chỉ để được càng nhiều càng tốt.

4) Phải tự tìm phương pháp riêng để sắp xếp bộ sưu tập của mình, kể cả trong những ngành sưu tầm đã có những định luật và các cuốn tổng mục như các ngành Bưu Hoa, tiền tệ huy chương.

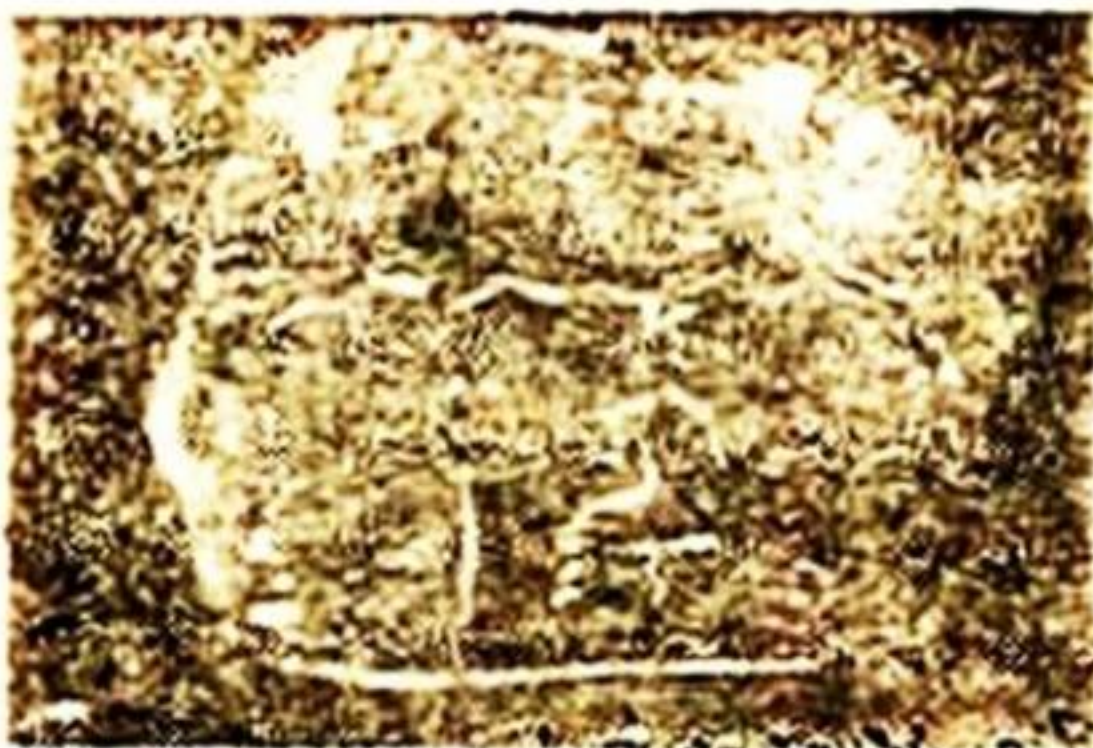
LỊCH SỬ BƯU HOA

Vừa là một ngành khoa học và một môn giải trí, ngành Bưu Hoa có mục đích nghiên cứu các tem thư dưới nhiều hình thức

khác nhau: kỹ thuật, tài liệu, nghệ thuật và văn hóa.

Con tem chính thức đầu tiên phát hành ở Anh vào tháng 5

Con tem cũ hơn 4.000 năm !

Hình các bạn thấy ở trên là con tem cũ hơn 4000 năm đó! Thật ra đây không phải là một con tem đích thực mà chỉ là một dấu hiệu, một con dấu bưu cục mà vị đại sư (Grand Prêtre) của

ngôi đền Our đã đóng dính vào một bưu kiện chứa vàng gửi cho một chủ ngân hàng tên là Shulpae cách đây đã hơn 4000 năm.

Đề có con dấu đó, người gửi đã phải lăn một ống tròn bằng đá hay bằng ngà có khắc sẵn lên một miếng đất sét, sau đó vết in được làm khô cứng bằng cách nung miếng đất sét đó như nung gạch. Con dấu đó mang hình Ibn-Sin, vua của tỉnh Our miền Chaldée (Miền Trung Đông bây giờ).

Có nhiều tài liệu tối cổ khác chứng tỏ cho chúng ta thấy hệ thống bưu điện đã được tổ chức rất hoàn hảo từ thời Thượng Cổ.

PHỤ TRANG ĐẶC BIỆT TUỔI HOA

năm 1810. Nhà phát minh tem thư là một người Anh tên Rowland Hill. Rowland Hill là một người khá lạ lùng: năm 10 tuổi, ông đã chế tạo được những dụng cụ thiên văn học, năm 12 tuổi, ông đã chứng tỏ cho mọi người thấy tài năng thiên phú của ông về hội họa, năm 14 tuổi ông trở thành một nhà giáo dạy trong một trường học...

Lịch sử Bưu Hoa bắt đầu vào trường hợp khá ngộ nghĩnh:

Vào năm 1836, trong khi đang dạo chơi trên những con đường nhỏ của một làng Tô Cách Lan, Rowland Hill đã chứng kiến một hoạt cảnh như sau: một người đưa thư phát cho một cô gái một bức thư và đòi tiền công (Theo thông lệ lúc đó, chỉ người nhận thư trả tiền công gửi chứ không phải người gửi thư). Cô gái cầm bức thư lật qua lật lại một lúc rồi thở dài trả thư lại cho người phát thư và cô cho biết lý do cô không lấy thư được vì cô không có tiền trả. Ngạc nhiên, Rowland Hill chạy lại hỏi cô gái ấy và ông ta được cô gái ấy cho biết đó chỉ mưu mẹo cô ta và vị hôn phu của cô ta ở Luân Đôn đã sắp đặt để đọc thư nhau khỏi trả tiền, họ đã viết những ký hiệu trên bì thư và khi cô gái lật thư qua lật thư lại là để đọc những ký hiệu ấy...

Vì chứng kiến cảnh ấy, Rowland Hill đã quyết định cải tổ hệ thống gửi thư. Phòng theo ý kiến của một ông thợ nhà in Tô Cách Lan ông đã đề nghị dán lên các bức thư một hình nhỏ biểu diễn một

số tiền bằng 1 penny và số tiền này phải do người gửi trả, chứ không phải người nhận. Mỗi bức thư bắt buộc không được vượt quá một trọng lượng định trước và chỉ lưu hành trong nước Anh mà thôi. Cải tổ của ông đã được nghị viện Anh chấp thuận. Hai con tem đầu tiên của thế giới là hai con tem (1 penny đen và 2 pence xanh) có hình Nữ Hoàng Victoria. Hai con tem này đã được in tại nhà in Perkins, Bacon và Co ở Luân Đôn với nhịp điệu 500.000 bản mỗi ngày và được khắc bởi hai nhà nghệ sĩ: Charles và Frédéric Heath.

Lúc đó, nhiều nơi bên hải chương Anh, lúc đầu ở Thụy Sĩ và chưa đầy hai mươi năm sau, phần lớn các quốc gia ở Âu Châu đều chấp nhận hệ thống gửi thư của Rowland Hill. Và cho đến năm 1854, khi một thanh niên ở Plymouth (Anh) mở gian hàng bán tem thư đầu tiên, sở thích sưu tầm tem phát sinh. Sự mê say sưu tầm tem vượt biên Manche xâm nhập nước Pháp và tràn lan khắp thế giới. Lúc đầu, những nhà sưu tầm tem được gọi là những nhà si tem (timbromanes). Mãi đến ngày 15-11-1864, một nhà sưu tầm tiền tệ huy chương mới đổi danh hiệu nhà si tem thành nhà sưu tầm tem (Philatéliste) cho đến bây giờ.

PHỤ TRANG ĐẶC BIỆT TUỔI HOA

Muốn làm khô con tem vừa được bóc ra, bạn đặt chúng mặt ngó xuống phía dưới trên một tờ giấy chặm trắng hoặc trong một cuốn tập làm khô. Vài phút sau, các con tem sẽ khô và bạn có thể xếp tạm thời chúng vào một cuốn xếp tem. Bạn chờ nên phơi tem trên nắp nồi đang nấu hoặc ở ánh sáng mặt trời và nhất là bạn không được dùng bàn ủi vì như thế bạn sẽ phá hư con tem ngay. Bạn phải cố gắng dùng cốp gắp tem để cầm các con tem chờ không được dùng tay : đó là phương pháp tốt nhất không làm hư tem.

Trong khi chờ xếp tem vào cuốn xếp tem, bạn hãy tránh dùng đề tem lộn xộn trong một cái bao hoặc trong một cái hộp vì như thế các răng của tem rất dễ bị hư. Bạn nhớ xếp tem vào cuốn xếp tem càng sớm càng tốt khi tem được bóc bóc xong. Khi xếp tem, bạn phải biết trước tiên góc con tem tức là tên quốc gia, nơi phát xuất con tem.

Tên quốc gia góc của con tem hầu như luôn luôn được in trên mỗi con tem nhưng nhiều khi bạn đọc không được vì các tên quốc gia được in theo ngôn ngữ riêng của mỗi nước. Lẽ dĩ nhiên bạn có thể biết được để dán góc các con tem Pháp, Anh, Mỹ, Nhật v.v... Nhưng với những tên lạ, bạn rất khó biết được. Vì thế, tôi xin liệt kê một số tên quốc gia bạn có thể gặp trên các con tem. (Bạn sẽ gặp một danh sách rất đầy đủ trong các cuốn tổng mục đại cương và khá đầy đủ trong cuốn Nghệ Thuật chơi tem của Nguyễn Bảo

Lời Tem

Ngoài tác dụng để trả cước phí gửi thư và để dành thành những sưu tập, tem còn được dùng để biểu lộ tình cảm của người gửi thư với người nhận bằng cách dán lên bao thư theo một kiểu nào đó. Như thế tem cũng có lợi như hoa (lời hoa).

● Thông thường, tem thư được dán thật ngay ngắn ở góc trên bên mặt của bao thư và thường dán ở mặt trước bao thư (tức mặt ghi địa chỉ người nhận).

● Nếu tem dán lộn đầu (hay ngược đầu) thì có nghĩa là : Anh (hay chị, em) làm phiền tôi !

● Nếu tem dán nghiêng nghiêng ở góc mặt thì có nghĩa là : Tôi yêu em (hay Anh) ! (Theo tài liệu của nhật báo Dục Nhà Nam ngày 31-5-70).

Trong, hiện còn bán ở nhà sách Khai Trí Saigon) : Belgie (Bỉ), Espana (Tây Ban Nha), Luxembourg (Lục xâm Bảo), Ceskoslovensko (Tiệp Khắc), Deutsche Bundespost (Tây Đức), Helvetia (Thụy Sĩ), Nederland (Hòa Lan) Suomi (Phần Lan), Osterreich (Áo) Sverige (Thụy Điển). v.v... Ngoài ra, bạn có thể gặp những nước dùng các mẫu tự, các ký hiệu, các chữ, các con số khác hẳn những chữ các bạn đang đọc

trước mắt như Liên Xô, Cam Bốt, Miến Điện, Thái Lan, Hy Lạp, các xứ Á-Rập v.v...

Trong trường hợp này, bạn cần phải có một cuốn tổng mục (catalogue). Trong nghệ thuật sưu tầm tem, cuốn tổng mục hết sức cần thiết nhưng giá quá đắt. Bạn có thể mượn xem ở một nhà sưu tập tem nào có hoặc bạn rủ vài người cùng một sở thích hùn tiền mua chung.

SƯU TẬP NHỮNG GÌ ?

Lúc đầu, bạn phải sưu tập tất cả các con tem bạn có thể có được, bất cứ của nước nào. Nhưng sưu tập tất cả các con tem của thế giới là điều hết sức khó khăn. Không một nhà sưu tập tem nào có thể thu thập nổi tất cả các con tem trên thế giới được.

Lẽ dĩ nhiên, bạn vẫn có thể thu thập tất cả tem của mọi nước trên thế giới nhưng bạn phải biết rõ chúng và sắp xếp cho đúng, chính nhờ điều này bạn sẽ được học hỏi nhiều về địa lý, về lịch sử v.v... nhưng bộ sưu tập « tổng quát » của bạn không điều hòa và không có giá trị gì hết. Vì thế, bạn phải chuyên môn hóa phương pháp sưu tầm của bạn càng sớm càng tốt. Lý tưởng nhất là bạn hãy sưu tập tem nước mình hoặc tem các nước lân cận của nước mình vì đó là những con tem bạn dễ tìm nhất. Bạn có thể tùy theo phương tiện riêng của mình sưu tập tem của một nước nào trên thế giới bạn chọn. Sưu tập tem

từng nước giúp các bạn được mở mang kiến thức về địa lý và lịch sử nước đó. Về phương diện này, bạn chỉ cần có cuốn tổng mục tem của riêng nước đó mà thôi. Tuy nhiên, sưu tập tem từng nước cũng có vài điều bất tiện : trước tiên, bạn khó tìm được các tem xưa cũ (nếu các tem này có hạn thì giá thường rất đắt); kế đó, các bộ tem không luôn luôn đẹp, vài con tem rất xấu ; cuối cùng, rất khó biểu diễn được một cách tàn kỳ loại sưu tập này.

Trong những năm gần đây, ở Âu Mỹ, người ta đã tìm ra một lối sưu tập mới : đó là lối sưu tập theo chủ đề. Lối này hiện nay càng ngày càng được nhiều người thích. Theo lối sưu tập này, các con tem được sắp xếp theo chủ đề chọn sẵn như thể thao, hướng đạo, hàng không, các nhà thông thái, danh nhân v.v... Hiện nay, đã có những cuốn tổng mục sắp xếp các tem theo chủ đề. Nếu chọn sưu tập theo lối chủ đề, bạn rất được tự

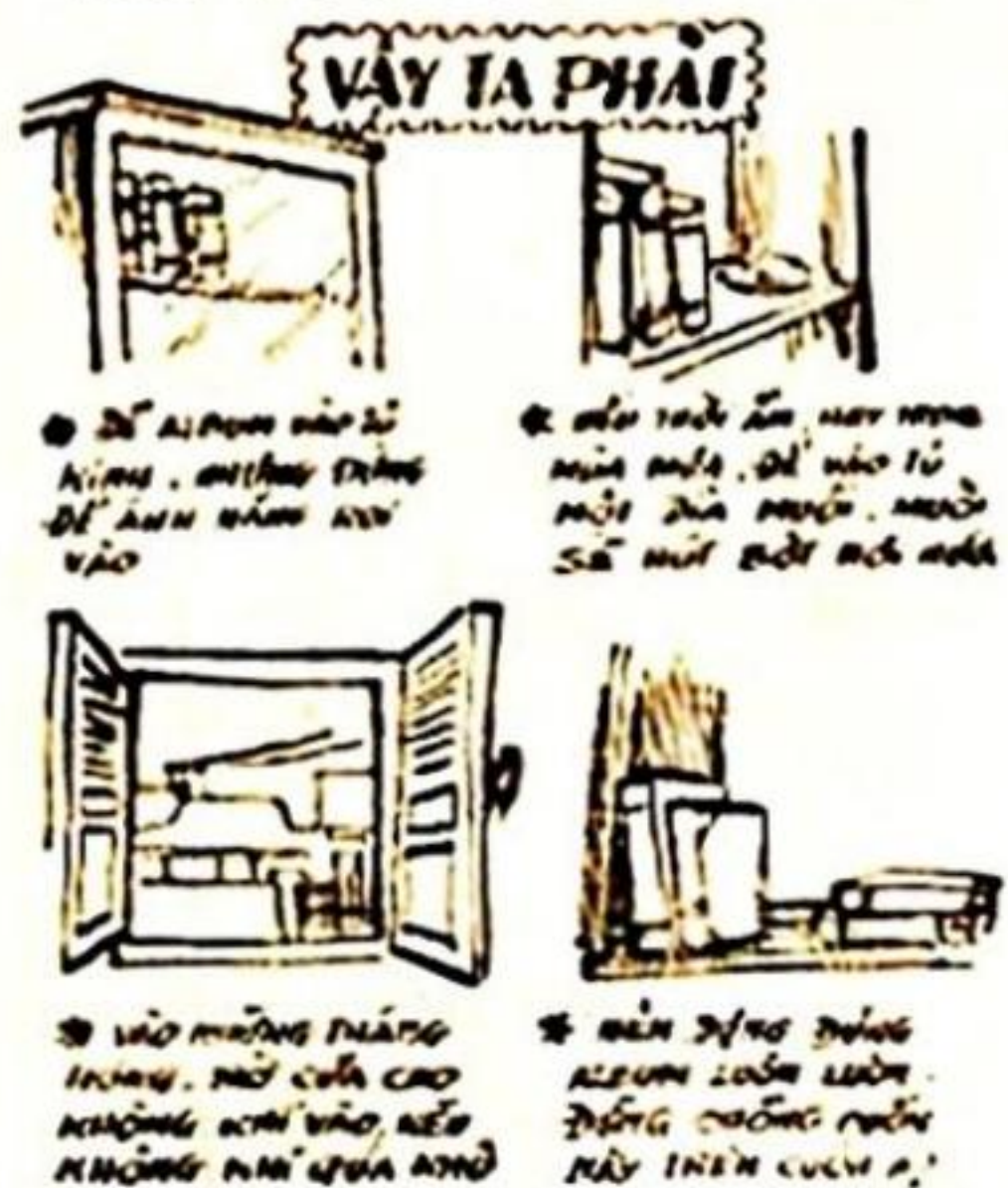
PHỤ TRANG ĐẶC BIỆT TUỔI HOA

do không lệ thuộc vào gốc con tem (quốc gia phát xuất con tem). Ở cạnh mỗi con tem, ngoài những ghi chú về tính chất con tem, ngày phát hành đầu tiên và quốc gia nơi phát xuất con tem, bạn nên ghi thêm vài câu về đề tài con tem trong phạm vi giới hạn của nghệ thuật sưu tầm tem. (Đặc tính của các loài thú, các loại cây, loại hoa, vài dòng thật ngắn về tiểu sử các nhà thông thái, các nhà nghệ sĩ, các thế tháo gia v.v..., bạn nhớ tránh viết nhiều).

Tới đây, một vấn đề quan trọng được đặt ra: tem mới và tem bị đóng dấu rồi, tem nào có giá trị hơn?

Lẽ dĩ nhiên, một con tem mới có được những điều lợi rõ rệt, bạn có thể giữ được hình trên tem tất cả chi tiết vì nó không bị con dấu che phủ, hình vẽ hiện lên hết sức rõ ràng và các nét vẽ rất tươi mát. Điều này rất được lợi trong trường hợp sưu tập tem theo chủ đề. Ngoài đặc điểm hình ảnh rõ ràng, con tem mới luôn luôn hiếm hơn con tem bị đóng dấu rồi, nhất là con tem chưa bị đóng dấu càng xưa thì lại càng quý, càng có nhiều giá trị, nhưng định luật này không tuyệt đối.

Các con tem mới, đôi khi phải được săn sóc hết sức kỹ lưỡng, chúng phải được bảo vệ chống sự ẩm ướt, vì chúng còn nguyên keo nên rất dễ dính vào với nhau hoặc dính vào album. Ngoài ra tem mới có một điều bất tiện là: bạn phải bỏ tiền ra mua nó, trái lại bạn có thể tìm khỏi tốn tiền

những con tem bị đóng dấu rồi (ở các bao thư cũ, ở các bưu kiện v.v...) Ngoài cái lợi vừa kể ở trên (khỏi tốn tiền mua), các con tem bị đóng dấu rồi sau khi được lau chùi xong xuôi sẽ không sợ bị dính vào album và không cần phải được săn sóc kỹ lưỡng. Trong lối sưu tập tem từng nước, những tem

đóng dấu rồi đôi khi có nhiều giá trị hơn các con tem mới: các con dấu của mỗi nước là những điều

hết sức thích thú. Nhiều nhà sưu tập tem đã chuyên môn trong loại sưu tập này.

LÝ LỊCH CON TEM

Những con tem có những hình dáng khác nhau. Mỗi con tem đều có những đặc điểm riêng của nó (răng cửa tem, hình bóng, khung v.v...). Bạn phải biết qua những đặc điểm đó nếu bạn muốn trở thành một nhà sưu tập tem đích thực. Có rất nhiều tem chỉ giống nhau bề ngoài mà thôi: hình ảnh và màu sắc có thể giống nhau nhưng giấy cấu tạo, răng cửa, giá trị hoặc điểm đặc biệt của mỗi hình khác nhau. Vậy bạn phải biết rõ lý lịch từng con tem mà bạn muốn sưu tập.

Mỗi con tem đều có hình ảnh màu sắc và những ký hiệu riêng biệt của nó. Bạn sẽ tìm thấy trên nhiều con tem tên các họa sĩ đã vẽ và tên các nơi in nó.

Mỗi con tem đều có quốc tịch và ngày sinh.

Mỗi con tem có ít nhất hai giá trị: giá trị cước phí in trên mỗi con tem và giá trị bưu hoa tùy thuộc vào sự khan hiếm của con tem.

Mỗi tờ tem hiện nay được cấu tạo thành ít nhất hàng chục con tem cách nhau bởi những lỗ để có thể tách chúng ra dễ dàng.

Khi được tách ra, thường thường, mỗi con tem có bốn cạnh răng cửa (hồi xưa những tem không có răng cửa). Cũng có những con tem chỉ có hai hoặc ba cạnh răng

cửa mà thôi (như vài bộ tem Gia Nã Đại, Thụy Điển). Theo qui ước, người ta đo răng cửa tem bằng cách đếm số răng cửa mỗi tem có trên một chiều dài 2 cm.

Nếu bạn đọc thấy trong một cuốn tổng mục câu: con tem bị cắt khía răng cửa 14, như thế nghĩa là các cạnh ngang và đứng của con tem đó có 14 răng cửa trên một chiều dài 2 cm. Một con tem bị cắt khía răng cửa $12 \times 11 \frac{1}{2}$ nghĩa là cạnh ngang của con tem đó có 12 răng cửa và cạnh đứng có $11 \frac{1}{2}$ răng cửa, lẽ dĩ nhiên tất cả đều trên chiều dài 2 cm. Người ta đo răng cửa tem nhờ một dụng cụ tên thước đo răng cửa tem (odontomètre).

Về cách in tem, thường có hai cách: cách in typô và cách in ốp sét. Cách in ốp sét tân kỳ hơn. Để phân biệt cách in typô và cách in ốp sét, bạn chỉ cần giơ con tem ra ánh sáng mặt trời nếu bạn thấy những đường viền của con tem nổi bật, đó là lối in typô. Để rõ ràng hơn nếu bạn có cuốn Tuổi Tráng Tròn của Quyển Di bạn đem tranh bìa cuốn đó ra để cạnh bìa số báo Tuổi Hoa này, bạn sẽ phân biệt được lối in typô và lối in ốp sét (bìa cuốn Tuổi Tráng Tròn in typô, bìa số báo Tuổi Hoa in ốp sét).

Về giấy cấu tạo con tem, trước tiên người ta phân biệt chiều dày của nó : giấy mỏng, giấy trung bình hoặc giấy dày. Thường thường những con tem được in bằng giấy trung bình. Có nhiều loại giấy dùng để chế tạo tem như giấy có sọc nổi, giấy bóng láng, giấy có in hình bóng v.v..

Xưa kia, mỗi con tem đều có dấu hiệu bí mật. Đó là một hay nhiều ký hiệu có sẵn trên con tem và chỉ hiện rõ khi con tem được trong suốt. Những ký hiệu này là *hình bóng* con tem. Muốn xem hình bóng con tem, bạn chỉ việc để con tem lên giấy màu đen, mặt trước tem úp vào giấy đen hoặc bỏ con tem vào *hộp xem hình bóng* (Filigranoscope). Nhưng ngày nay, những con tem thuộc loại tân

tiến không có hình bóng.

Hình dạng con tem thường là hình vuông hoặc hình chữ nhật, nhưng cũng có những con tem hình tam giác (những con tem hình tam giác đầu tiên được phát hành vào năm 1853 ở Mũi Hy Vọng, Việt Nam cũng có những con tem hình tam giác) hình thoi (ở Lithuanie, Cote des Somalis, Touva v.v...) và cả hình tròn nửa (Tonga)...

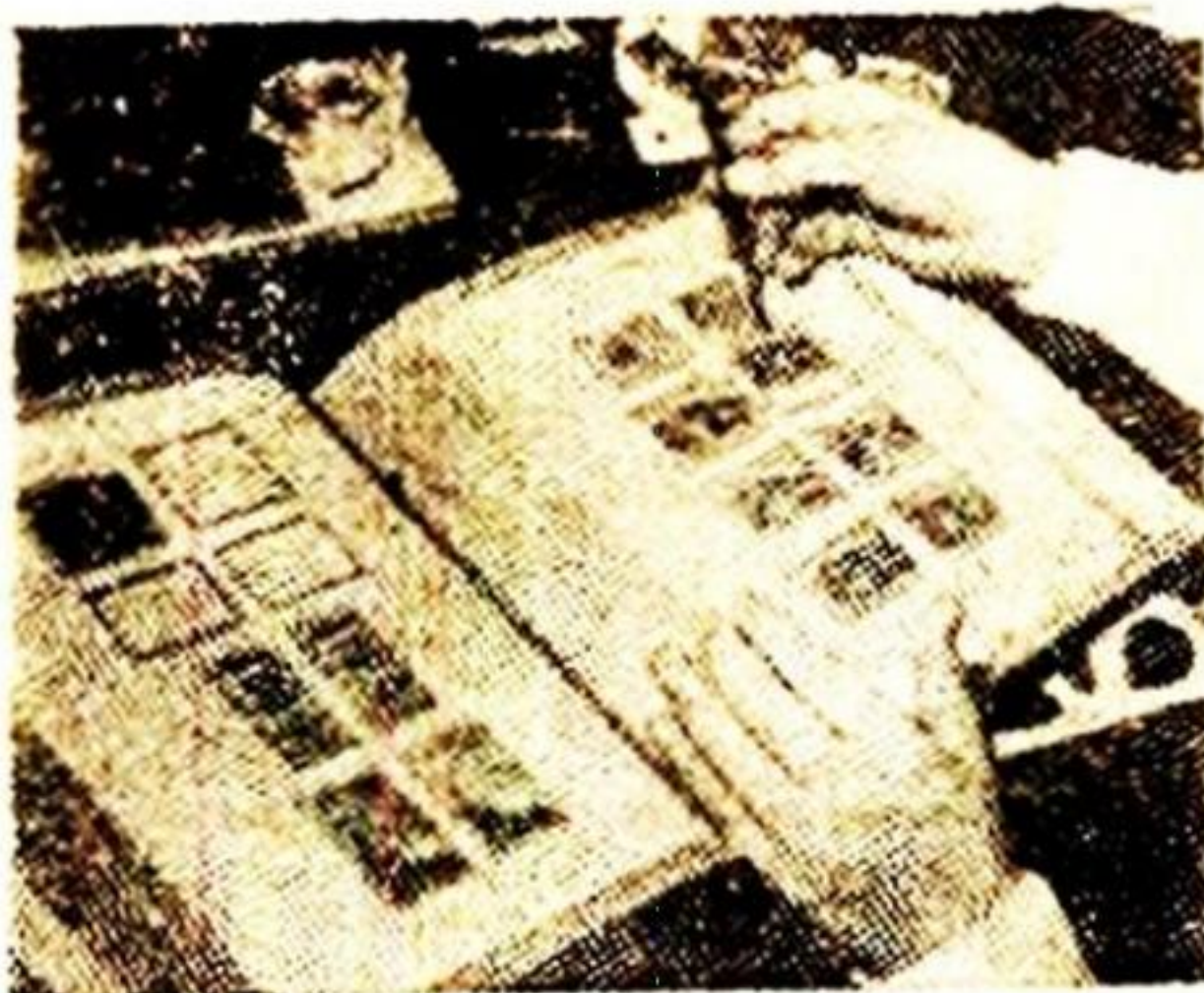
Về kích thước, con tem lại càng có nhiều thay đổi. Có lẽ hiện nay con tem bé nhất là con tem 1/2 penny màu đỏ phát hành vào năm 1882 ở Nam Úc Châu, và con tem lớn nhất là con tem 1 rouble phát hành vào năm 1963 ở Liên Xô (con tem này có kích thước 150mmx70mm).

DỤNG CỤ PHẢI CÓ CỦA MỘT NHÀ SƯU TÀM TEM

Trong kỹ thuật chơi tem, bạn nên có đầy đủ những dụng cụ sau đây :

CẶP GẤP TEM.— Bạn không được dùng tay để cầm tem vì nếu lỡ tay bạn trượt hoặc dơ, bạn sẽ để lại trên tem những vết dơ làm tem mất giá trị. Bạn phải dùng *cặp gấp tem* để di chuyển, sắp xếp tem. Khi dùng cặp gấp tem bạn phải giữ nó cho sạch sẽ. Bạn có thể mua cặp gấp tem đầu nhọn hoặc bằng.

— **BÀN LÈ BẰNG GIẤY BÓNG.**— Đây là những mảnh giấy trong suốt hình chữ nhật chỉ dính ở

Cách thức dùng cặp gấp tem

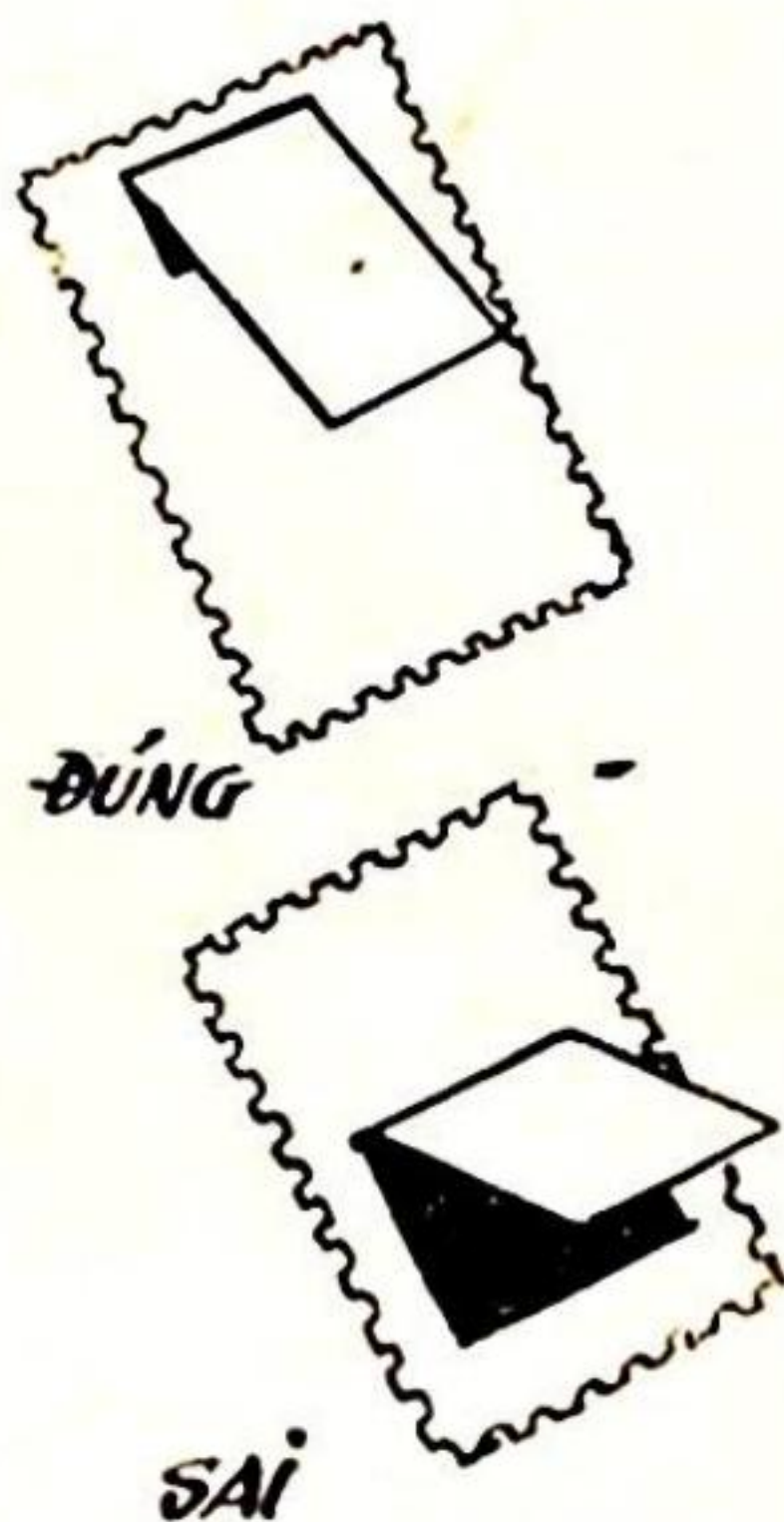
một phía và được xếp gầy độ chừng hai phần ba chiều dài. Những mảnh giấy này được dính bởi một loại keo đặc biệt dùng cho ngành lưu hoa.

Những bản lề bằng giấy bóng được dùng để gắn chặt tem vào các trang giấy của album. Bạn hãy làm hơi ướm phần trên ngan của những bản lề này rồi bạn gắn chặt vào giữa lưng tem và cách cạnh trên độ chừng 2 mm. Phía còn lại của bản lề dùng để gắn dính vào các trang giấy album.

Bạn nên thử tập dùng những bản lề này trước khi dùng chính để dán tem vào album.

— CUỐN TỔNG MỤC (catalogue).

Ngoài tính chất cho bạn biết giá

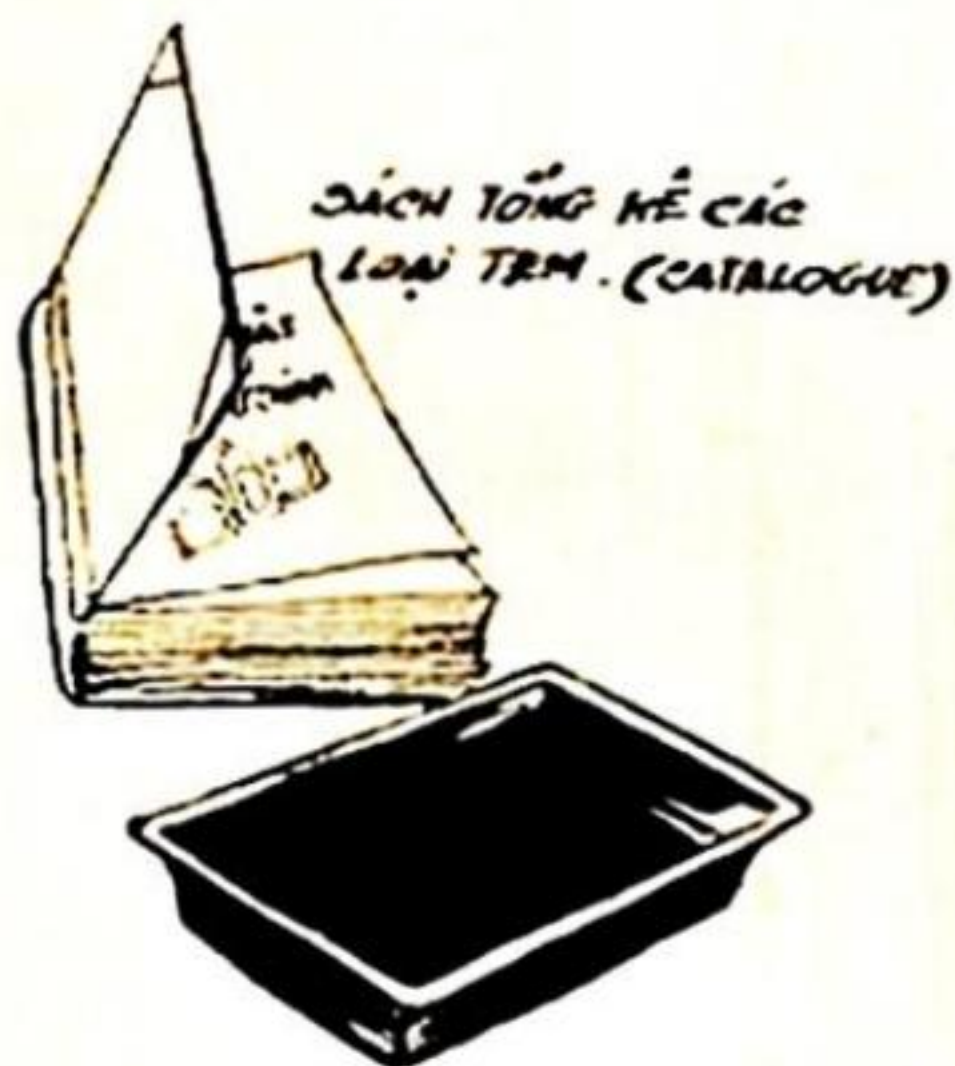

trị thương mại, kích thước những con tem mới hay bị đóng dấu rồi, cuốn tổng mục còn chỉ cho bạn biết cách sắp xếp tem sao cho có thứ tự. Bạn sẽ tìm thấy trong các cuốn tổng mục một bản phân hạng tất cả những con tem từ đầu đến giờ, cùng với những sự chỉ dẫn về quốc tịch, ngày phát hành đầu tiên đồng thời những tài liệu quý giá về hình bóng, cách in (typô hay ốp sét v.v...), rang của tem, ngày tem bị loại (tức là ngày tem không còn được dùng để gửi thư nữa), tính chất của giấy làm tem v.v...

Mỗi nước đều có những cuốn tổng mục riêng, nhưng có lẽ bộ tổng mục vĩ đại đầy đủ nhất là bộ tổng mục Pháp Yvert và Tellier. Bộ này gồm 3 cuốn: cuốn đầu cho biết tất cả những con tem của Pháp và của những nước cựu thuộc địa Pháp đồng thời những nước có liên hệ đặc biệt với Pháp cuốn thứ hai cho biết những con tem của phần còn lại Âu Châu và cuốn thứ ba dành cho phần còn lại của địa cầu. Bất cứ một nhà sưu tập sành nghề nào cũng đều có bộ này. Ngoài ra, còn có những cuốn tổng mục chuyên môn dành cho từng nước hay từng chủ đề khác nhau.

— HỘP XEM HÌNH IN BÓNG (Filigranoscope). Hộp này giúp bạn quan sát hình bóng của tem rõ ràng.

Đó là một cái bình chứa màu sẫm, ở dưới đáy để tem, nhấc tem lưng quay lên phía trên. Bạn dùng ống nhĩ giọt nhỏ vài giọt benzine lên

Hộp đen ở phía dưới cùng là hộp xem hình in bóng.

trên, hình bóng tem nếu có sẽ hiện rõ ngay.

— THUỐC ĐO RĂNG CỦA TEM. — (odontomètre) Như tên thuốc này dùng để đo số răng của tem. Thường thường, thuốc này được làm bởi một tờ giấy các tông được định mẫu theo những đường viền răng của khác nhau. Những điểm đen tương ứng với những khác của đường viền răng của và những con số đặt bên những đường khác nhau là những con số cho biết số răng của trên một chiều dài 2cm.

Một cách đo số răng của tem một cách chính xác, bạn đặt con tem trên thước đo răng của tem và bạn di chuyển làm sao cho một đường điểm đen trùng đúng với các khoảng cách răng của. Lúc bấy giờ bạn chỉ cần đọc con số tương ứng với đường này.

— CUỐN XẾP TEM (classeur). — Đây là những cuốn sách gồm những trang giấy dày trên mỗi trang có những băng trong suốt nằm ngang. Những băng này sẽ giữ tem và che chở tem. Cuốn xếp tem có cái lợi là giữ tem khỏi cần bàn lễ bằng giấy bóng và tem được lấy ra dễ dàng, nhưng lại có điều bất tiện là trình bày tem không được mỹ thuật và các con tem có thể xếp chồng lên nhau. Nhưng lúc mới bắt đầu chơi tem, cuốn xếp tem rất cần thiết.

— ALBUM. — Có hai loại album. Loại đầu vừa là album, vừa là tổng mục. Trong loại Album này, bạn sẽ thấy những ô sẵn, những

NHỮNG CON TEM ĐOẠT GIẢI CỦA VI VI

Họa sĩ Vi Vi

Một điều ít ai biết là họa sĩ Vi Vi của gia đình Tuổi Hoa đã đoạt giải về Tem trong 3 năm liền khi Vi Vi còn học ở Cao Đẳng Mỹ Thuật Gia Định. Nay, nhân số đặc biệt về Tem, Tuổi Hoa xin giới thiệu với các bạn, các em gia đình Tuổi Hoa các tác phẩm đoạt giải của Vi Vi.

Theo lời Vi Vi, những tác phẩm bưu hoa đoạt giải của anh là những bài làm trong lớp được các giáo sư tuyển chọn gửi đi dự giải

● Tác phẩm đoạt giải đầu tiên của anh là tác phẩm « Toàn Dân đoàn kết và Bắc Tiến », anh vẽ

trong năm thứ nhất niên khóa 1965 — 1966. Tác phẩm này đoạt giải nhất nhưng con tem này không phát hành.

● Vào năm thứ hai niên khóa 1966 — 1967, anh đoạt một lượt 2 giải với 2 tác phẩm :

1) Tem Xây Dựng Dân Chủ — gồm 2 con tem giá 40 đồng và 3 đồng. Ngày phát hành đầu tiên : 1-11-67.

2) Tem Y Phục cổ truyền Việt Nam gồm con tem giá 3 đồng. Ngày phát hành đầu tiên : 13-3-70 (ngày lễ Hai Bà Trưng).

● Vào năm thứ ba niên khóa 1967 — 1968, anh đoạt giải với tác phẩm : Cơ quan cứu trợ Nhi Đồng Liên Hiệp Quốc (UNICEF), gồm con tem giá 6 đồng.

Trong hình dưới đây, các bạn thấy đề giá 1 đồng rưỡi, đó chỉ là con số tượng trưng trên mẫu vẽ mà thôi.

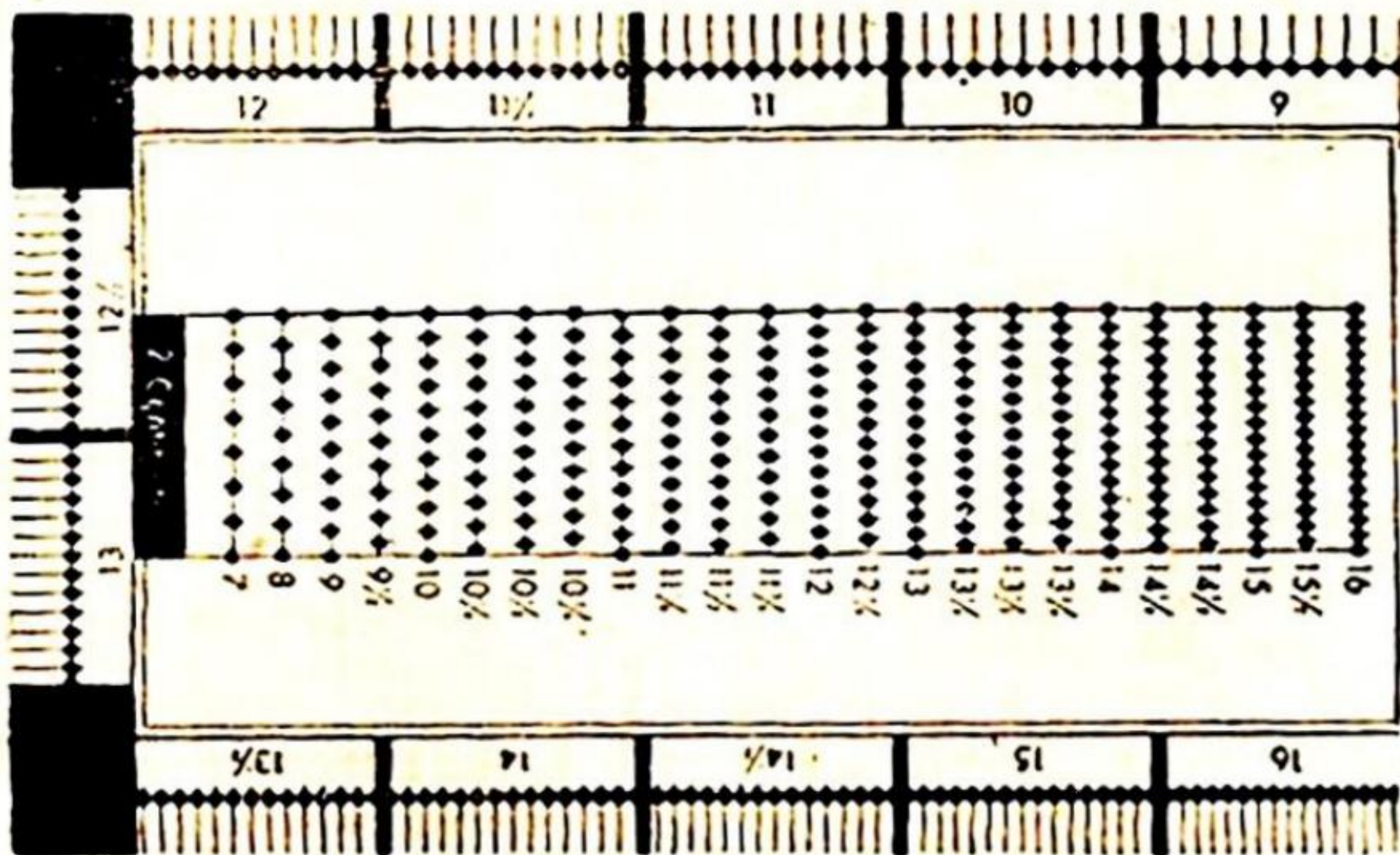

hình in lại của các con tem đặc biệt, ngày phát hành đầu tiên, số răng cưa, những tính chất khác nhau của tem. Trong loại album này, mỗi con tem đều có vị trí sẵn như thế nhà sưu tập tem sẽ mất hết cả sáng kiến trình bày. Bạn không nên mua loại album này, khó sử dụng và mất cả vẻ đẹp độc đáo; bạn nên mua loại album thứ nhì gồm những tờ giấy trắng hơi thoảng kẻ ô vuông. Trong loại album thứ hai này, bạn tự do sắp xếp các con tem sao cho có thứ

tự và nhất là hợp ý thích của bạn. Bạn có thể ghi thêm vài chi tiết về địa lý, lịch sử, nghệ thuật liên hệ đến con tem v.v...

— KÍNH LÚP.— Kính lúp là dụng cụ thiết yếu của nhà chơi tem vì nhờ nó, nhà chơi tem sẽ thấy rõ những điểm đặc biệt của con tem mà mắt thường không thấy.

Ngoài ra bạn nên có một *tập làm khô* gồm những tờ giấy chặm thật sạch để làm khô các con tem vừa mới bị bóc ra.

Thước đo răng cưa tem

Đọc và cổ động : *tuổihoa

Tờ báo dành cho tuổi học trò Việt Nam

Cuối cùng, về sách, tôi xin hân hạnh giới thiệu bạn cuốn **Nghệ thuật chơi Tem** của Nguyễn Bảo Tang. Nếu bạn biết tiếng Pháp tôi xin giới thiệu bạn các cuốn sau đây :

Histoire du timbre poste của Gustave Shenk (collection *D'un monde à l'autre* ». Ed. Plon)

Histoire du timbre poste của E. Vaillé (coll. *Que saisje*. Ed. P.U.F)

Histoires des postes gồm 2 cuốn của E. Vaillé (nos 200 và 260, coll. *Que Saisje ?* Ed. P.U.F)

Je collectionne les timbres của J. và O. Verreget (*Marabout Flash*, n° 161).

Thành thực cầu chúc các bạn, các em yêu tem thành công trong nghệ thuật chơi tem.

18-7-1970

HOÀNG ĐĂNG CẤP

GIEO MẠ

(tiếp trang 25)

đầy đủ không sợ hiểm nguy giúp đỡ đồng bào trong xóm. Các em đừng buồn khi những người lớn tuổi hơn mình trong đêm vừa qua vẫn đắm chìm trong giấc ngủ rồi lại còn rầy la những kẻ hết lòng.

Sau chót thầy khuyên các em hãy tiếp tục phát huy mãi cuộc sống tập thể cho thôn xóm. Còn thầy, thầy « NHƯ NGƯỜI GIEO MẠ » gieo rắc sự vui tươi cho tuổi thơ hôm nay. Thầy sẽ áp dụng cho bất cứ những gì mà thầy sẽ gặp, áp dụng cho bất cứ tuổi học trò nào mà thầy sẽ được chỉ điểm ngày mai dẫu ở thôn quê xa xôi, hay ở miền thị thành vương giả. Các em đừng buồn.

PHAN TUYẾT HẠNH

DẤU CHIM LÔNG MI

mùa thu rơi giọt vắng
cây lá buồn xôn xao
bàn tay nâng giọt nắng
nghe đôi hồn tạo dao

mùa thu quen giọng hát
điệu dàng xưa bước chân
viên sỏi bờ cỏ tìm
thêm một lần băng khoáng ?

mùa thu reo đỉnh gió
người còn mãi trong chiều
trăm ngọn bông vóc cỏ
hồn lảng chỗi rong rêu

và thu mềm ngọn tóc
và thu ướt lưng mi
chim gượng dài nhịp hót
chạm vỡ rồi bay đi

THỰC HẠNH

TRÊN ĐÁM LÁ XANH

● THÙY DƯƠNG

CHị Hoài ơi, mau lên 7 giờ rồi !

— Chờ tí, gớm cái con bé này hôm nay làm gì mà nhặng lên thế !

Chả thèm nghe lời chị Hoài, Khánh vẫn cắm cúi bước nhanh đến trường. Mọi hôm giờ này Khánh vẫn còn dềnh dàng vừa đi vừa nói chuyện với chị Hoài, nhưng hôm nay sao Khánh cảm thấy nôn nao lạ, linh tính như báo cho Khánh biết có chuyện lạ sắp xảy đến cho Khánh. Khoảng cách giữa Khánh và chị Hoài xa dần, mặc cho chị Hoài réo gọi, Khánh vẫn thoăn thoắt bước đi. Kia, trường kia rồi, màu ngói đỏ thân yêu như đón chào Khánh. Nhìn lên chiếc đồng hồ lớn trước cửa trường, Khánh thấy còn sớm chán. Vào lớp Khánh vội vã cất cặp, vừa mở học bản lên, Khánh để ý đến một mảnh giấy nhỏ nằm gọn ở trong. Ngạc nhiên, Khánh cầm lên xem, hàng chữ nhỏ nhắn hiện ra trước mặt Khánh : «Chị nào ngồi chỗ này buổi sáng cho em làm quen với — Thùy ». À,

có thể chứ, thảo nào Khánh cứ thấy bấn khoăn từ sáng đến giờ. Thùy cái tên nghe hiền quá, chắc cô bé ngồi đây dễ thương lắm nhỉ ? Phải khoe với Thục mới được. Khánh và Thục chơi thân nhau từ năm đệ thất, năm nào hai đứa cũng ngồi cạnh nhau — để dễ tâm sự — Thục bảo Khánh thế. Từ trước đến giờ chưa có điều gì hai đứa đấu nhau, ngay cả những chuyện riêng tư. Tội nghiệp Thục của Khánh, Thục bị lật ở chân từ hồi nhỏ. Nhưng chuyện đó chẳng có nghĩa gì với tình bạn hai đứa, Khánh Thục vẫn dính nhau như keo, làm cả lớp gọi hai đứa là «vợ chồng». Có hôm hai đứa đùa lấy giấy ra làm hôn thú, tờ hôn thú ấy, Khánh còn giữ. Nhưng có nàng đâu rồi kia ? À, tuốt dãy lớp bên kia, phải ra đỡ Thục mới được. Thấy Khánh mắt Thục sáng lên, Khánh tíu tít khoe :

— Thục ơi, Khánh có thư làm quen của cô bé buổi chiều nè !

Tuy vui Khánh cũng kịp đề ý lời nét mặt thay đổi của Thục, nét vui mừng trên mặt Thục vụt tắt theo câu nói của Khánh. Hoảng hốt Khánh nắm tay Thục hỏi dồn.

— Thục, Thục làm sao thế, mặt hờ, đề Khánh đi vào lớp nhé!

Thục gỡ nhẹ tay Khánh:

— Kệ Thục, chả sao cả, Khánh đi vào lớp đi!

Ngạc nhiên Khánh cố hỏi:

— Thục giận Khánh hả? Sao thế? sao Thục dấu Khánh?

Thục vẫn cúi đầu, nhưng đôi mắt Thục đã long lanh nước mắt. Giữa lúc ấy tiếng chuông vô học vang lên cắt đứt câu chuyện hai người.

••

Gialong, ngày... tháng...

Chị Khánh thương,

Nhận được thư chị em mừng quá, em cứ sợ chị không thèm chơi với em chứ! Em, con bé vô duyên bậc trước này đã bị nhiều người khinh rẻ chẳng thèm chơi nên em cứ sợ chị sẽ như mọi người, lảng chạy em. Nào ngờ chị đã hồi âm. Lạy trời... Em buồn lắm chị ơi, đời em là một chuỗi ngày buồn tủi đau thương từ ngày... chị ơi, sao nhắc lại em muốn rơi nước mắt quá. Thôi bức thư đầu tiên em chả muốn làm chị buồn theo em đâu. Chị thương, chị hứa là sẽ an ủi khi em buồn đi, chị đừng bỏ rơi em nhé. Mọi người đều ghét bỏ em nên em có độc lắm. Chị là nguồn an ủi duy nhất của em đó.

Trong lớp em ít giao thiệp, chẳng thích chơi với ai, nên chả

ai thêm hiểu em, họ cho em là làm phách chỉ vì em ít nói quá. Nhưng nếu chị hiểu hoàn cảnh em... Em kể cho chị nghe một ngày gần đây với điều kiện chị đừng bỏ rơi em, chị nhé. À, hôm nay phải bài kiểm Toán đó chị, em được 18, mừng ghê chị ơi. Trong lớp em khá toán nhưng dốt về Sinh ngữ chỉ chỉ cho em nhé. Mai sau chắc em theo bạn B quá, có khó không hở chị? Thôi thư dài rồi em ngừng bút chị nhé. Thương chị.

THÙY.

Gialong, ngày... tháng...

Chị Khánh thương,

Chị an ủi làm em ... buồn, em cảm ơn chị lắm. Từ ngày... đau thương ấy đến giờ em ... i lìn, được nguồn vui sống. Chị hành, chị là bà tiên hiện đến, giúp em thoát khỏi hoàn cảnh u tối đau buồn đó, chị biết không? Chắc chị sốt ruột lắm vì em cứ bảo hoàn cảnh buồn mà chả nói cho chị biết nhỉ? Em xin kể đây... chị thương, em mồ côi mẹ chị à, người mẹ em thương kính nhất đời đã ra đi mãi mãi, không trở lại với em nữa chị ơi! Em còn nhớ rõ... Hôm ấy cả nhà em đang vui vẻ quây quần ngắm thác Cam ly. Em quên nói với chị: ba mẹ thương yêu em vô cùng, em bơi lội trong hạnh phúc như con cá nhỏ trong đại dương. Vì mẹ quá thương em, mà vô tình em đã giết mẹ chị ơi! Chị biết không, thấy nhánh lan với những cánh tim nhạt dần vào cánh khô như những con bướm nhỏ đang bay lượn vương vào khe đá, em ham quá. Thấy vậy mẹ cố vươn người ra hái cho em. Trượt chân mẹ rơi xuống vực thẳm, nước

sùi bọt trắng xóa như nấm mồ vĩ đại chôn mẹ. Quả đau đớn em đứng lặng đến mấy phút sau mới trấn tĩnh được. Em gào lên gọi mẹ, định nhảy xuống theo mẹ cho rồi, nhưng bà giữ lại, mắt bà thật buồn, bà không nói gì nhưng em đọc trong mắt bà : *Mày là đứa giết mẹ !* Mấy ngày sau bà cứ bỏ lì em mãi, bà ở trong phòng riêng không ra. Sau đó bà đi làm xu lầu lầu mới về thăm em. Lần chót bà về cùng một người đàn bà trẻ đẹp hơn mẹ em nhiều, nhưng đó chỉ là nét đẹp sắc sảo, làm sao so sánh với vẻ phúc hậu của mẹ em ? Bà lão em gọi người đó là mẹ. Không, không đời nào em chịu nhận bà ấy là mẹ. Mẹ em hiền thực, sinh ra em, đàn phải người đàn bà trang sức loè loẹt này ! Em chỉ có thể gọi bà là dì Thanh thôi. Mấy ngày đầu dì chiều em lắm, muốn gì được nấy, nhưng em nào có muốn điều gì ? Em chỉ mong mẹ sống lại, ai làm cho mong ước em thành ? Dì Thanh dần có quyền phép đó ? Dần dà bà em đi mãi, chỉ còn mình dì với em ở nhà, dì bắt đầu dở trò dần ập nhất là từ khi cô bé Mai ra đời. Chị ơi :

Mấy đời bánh đúc có xương

Mấy đời mẹ ghẻ có thương con chồng !

Dì bắt em làm đủ mọi chuyện. May quá dì còn cho em học đề ngày ngày em còn gặp chị. Chẳng biết chừng nào dì bắt em nghỉ đây, chị ơi ! Thôi buồn quá, em chả viết nữa đâu, em khóc đây... chị có lau nước mắt cho em không chị Khánh ?

THÙY.

Khánh đặt tờ thư xuống bàn,

nghe lòng buồn tẻ tãi. Ở đời sao làm cảnh có lẽ thế này ! Thùy còn nhỏ quá, biết gì, thế mà... Một tiếng động khẽ sau lưng Khánh Khánh quay lại, Thục đang nhìn qua khung cửa. Đôi mắt Thục hình như rướm lệ, sao thế này ? Khánh nắm tay Thục : « Thục, chuyện gì vậy ? »

Không trả lời, Thục cúi mặt, mái tóc đồ dài rung theo tiếng nấc.

Vừa đến lớp Khánh quang vọi cặp trên bàn, dở học tử lên. Nét thất vọng hiện rõ trên mặt Khánh. Lá thư Khánh gửi cho Thùy mấy hôm nay vẫn nằm chêm chệ ở trong. Kỳ quá nhỉ ? Sao cô bé không đọc mà cũng chẳng trả lời ? tri óc Khánh làm việc thật vội vã : hay Thùy giận Khánh ? Nhưng Khánh có làm gì đâu, nhận được thư Thùy, Khánh đã viết thư an ủi Thùy liền, chả lẽ những lời trong thư làm Thùy tủi thân, chắc không đâu, Khánh đã hết sức tế nhị cơ mà ! Hay cô giám thị xét học bàn thấy thư Thùy vứt đi ; chả có lẽ, nếu vậy cô đã vứt luôn thư Khánh gửi cho Thùy chứ sao lại để đây ? Hay... hay cô bé nghỉ học mất rồi ? Ừ nhỉ, với bà đi ghê thăm độc ấy có lẽ Thùy phải ở nhà quá ! Tội nghiệp cô bé, chắc Thùy buồn lắm...

Nguyên ngày hôm ấy Khánh bồn chồn không yên, mặc cô giáo giảng bài trên bảng, đầu óc Khánh chẳng nhận được lời nào của cô cả. Chính cô cũng phải lấy làm lạ, mọi hôm Khánh hoạt động lắm cơ. Cô gọi Khánh lên hỏi nhưng Khánh chả dám nói gì, nước mắt Khánh đã vòng quanh mí mắt rồi ! Nhìn sang Thục, Khánh thoáng thấy vẻ thương cảm của Thục, nhưng nét

ấy chỉ như cơn mưa rào trong ngày nắng hạ, khuôn mặt Thục trở lại vẻ buồn bã, nét mặt mà Khánh thấy Thục có từ hồi Khánh nhận được thư Thủy. Chán nản, Khánh xách cặp ra về, đầu óc suy nghĩ mông lung. Ra khỏi trường một quãng Khánh mới nhớ ra gói quà Khánh định tặng Thủy. May quá, tí nữa Khánh quên mất tiêu rồi! Dưới lớp giấy bao, cái tựa « Bông hồng cài áo » nổi bật lên trước mặt Khánh. Chắc Thủy sẽ khóc khi nhận được món quà này, nhưng có bé khóc thế, nỗi buồn sẽ tan theo nước mắt. Khánh vội vã quay trở vào. Trường vắng hoe chẳng còn ai, nhưng sao Khánh thoáng thấy bóng người trong lớp. Ủa! Thục! Cô nàng làm gì vậy? Khánh phải chạy lại oà một tiếng cho cô nàng giật mình chơi mới được. Khánh rón rén tiến lại gần, Thục vẫn vô tình quay lưng về Khánh. Nhưng... Khánh bỗng quay ngoắt mặt lại, người giật mình không phải là Thục mà chính là Khánh... Khánh vừa thấy Thục vội gọn thư Khánh viết cho Thủy lúc nãy vào cặp. Thảo nào, mấy ngày nay Khánh không nhận được thư Thủy... thế mà Khánh cứ tưởng... Cầm đầu chạy ra cửa, Khánh không dám quay lại nhìn một lần nữa con người độc ác ấy. Từ trước đến nay Khánh vẫn nghĩ là Thục thương Khánh, ai ngờ... Thục không còn can đảm nghĩ tiếp, mặt Khánh đã tràn đầy nước mắt rồi!

Mấy hôm nay Khánh ốm liệt giường, trông cô bé hốc hác, gầy yếu không còn vẻ tinh anh gì của ngày trước, mái tóc thương ngày vẫn được Khánh thắt bím nay để xõa trên gối, càng làm vẻ mặt Khánh thêm xanh xao.

Khánh biết mình chẳng ốm đau gì đâu, Khánh chỉ đau... khổ đấy thôi. Mà làm sao Khánh chống chọi với số mệnh cho được khi người Khánh yêu quý nhất đời lại nữ đối xử với Khánh thế! Mặc cho mẹ thang thuốc sản sóc đêm ngày, Khánh không ăn nổi miếng cơm nào. Cứ chớp mắt là Khánh thấy hình ảnh Thủy khóc lóc đau khổ, hình ảnh Thục vội gọn lá thư Khánh vào cặp. Mẹ ơi, con biết thế này làm khổ mẹ lắm, nhưng làm sao bây giờ hở Mẹ? giá con nói cho Mẹ nghe được... Nước mắt Khánh lại ứa ra ướt đầm chiếc gối...

— Kia Khánh sao lại khóc, con phải vui lên chứ, Thục đến thăm con này!

Chúi vội dòng nước mắt, Khánh quay lại: Thục với nàng quen thuộc đứng ở ngưỡng cửa buồng từ lúc nào! Khánh nhìn mẹ trách móc:

— Con đã bảo Mẹ rồi, sao Mẹ lại cho người ta lại đây?

— Tội nghiệp Thục con à, Thục nán ní mẹ mãi, mấy hôm nay đấy. Thục muốn gặp con lắm mà với lại Mẹ thấy thư nào Thục gửi tới đây con đều xé cả, chả đọc cái nào, mà con cứ khóc mãi... Thôi Mẹ ra nhé, Thục an ủi Khánh dùm bác nghe bác!

Nói xong, Mẹ kín đáo khép cửa ra ngoài. Trong buồng chỉ còn hai đứa: không đáp lại cái nhìn đầy hối hận của Thục, Khánh quay mặt vào tường, thồn thức:

— Thục còn đến đây làm gì?

Thục ngồi ghé xuống giường Khánh, nắm chặt lấy bàn tay búp

màng của Khánh, nhìn sâu vào mắt Khánh, giọng Thục như ngấm nước mắt :

— Thục không dám xin Khánh tha lỗi cho Thục, Thục biết Khánh giận Thục lắm, Thục chỉ xin bày tỏ cho Khánh rõ tại sao Thục lại hành động điên rồ cho Khánh nghe thôi, và Khánh nghe xong xin Khánh đi học trở lại nhé, Khánh hứa với Thục đi...

Khánh biết đấy, Thục, con bé tật nguyên xấu xí bị cô độc từ nhỏ, ngay từ lúc đủ trí khôn để nhận xét Thục đã thấy mọi người nhìn Thục với cặp mắt nửa khinh bỉ, nửa thương hại, hững hờ. Thục hiểu lắm chứ, những ánh mắt ấy như bảo cho Thục biết tật nguyên là khổ sở nhất trên đời. Những ánh mắt ấy không đem cho Thục tình thương gì, chỉ làm cho Thục ngày thêm tự ti mặc cảm. Mặc cảm của kẻ bị bỏ rơi. Ngoài gia đình ra Thục bị cô đơn vây hãm khắp nơi, nó bủa vây Thục, nhốt Thục trong vùng tăm tối ấy. Ở trường bạn bè khinh bỉ Thục, không cho Thục nhập bọn với họ trong bất cứ trò chơi nào, họ lấy gạch ném Thục, miệng chọc ghẹo Thục âm ỉ. Thục nghe chúng nó bảo : « Con què, con què, ra chỗ khác », những tiếng ấy như xoáy vào tâm can

Thục, Thục xa lánh mọi người từ dạo đó. Tới khi thi đỗ vào Gia Long, bản tính trầm mặc, e dè làm Thục chẳng dám quen ai, ngoại trừ Khánh. Phải, Khánh đến với Thục như dòng nước mát chảy vào sa mạc căn cõi tâm hồn, đem yên vui, đem quán băng, tưới mát đến cho Thục, cho Thục làm quen với mặt trời hồng của tuổi thơ ngà ngọc, tặng Thục hồn nhiên, trong trắng của tình bạn giữa hai đứa.

Ngoài gia đình ra, Khánh là người duy nhất cho Thục tình thương chân thật, Khánh biết không ? Khánh như bà Tiên, như Bụt đã hiện ra cho con Tấm mọi sự sung sướng khi Tấm khóc, Khánh đã an ủi Thục lúc Thục buồn, Thục tủi. Khánh đối với Thục tế nhị lắm, thông minh lắm, chả bao giờ làm Thục buồn lòng, Thục hiểu Khánh lắm. Nhưng Khánh đối với mọi người cũng tế nhị như vậy lắm Thục lo sợ, Thục sợ mất Khánh yêu quý của Thục. Phải Khánh xinh tươi, dễ thương thế, được bao nhiêu người yêu mến, làm sao Thục giữ Khánh cho được, Thục vùng vằng lắm ! Chẳng mình còn mấy tháng nữa chia tay rồi Khánh nhỉ, ba năm trôi qua chóng quá ! (Hay tại Thục sống trong sung sướng nên cảm thấy ngắn ?) Thục biết khuynh hướng của hai đứa mình khác nhau, chắc chúng ta không theo cùng một ban được. Định mệnh khắt khe quá Khánh nhỉ, cho chúng mình gặp nhau làm gì rồi bắt hai đứa chia tay ? Khánh ơi, Thục muốn tận hưởng những ngày còn lại, Thục

muốn những buổi học năm nay Khánh của riêng Thục, tất cả làm hồn Khánh, Thục muốn chiếm giữ tất cả. Thục độc tài lắm, ích kỷ lắm, chỉ vì Thục thương Khánh quá đó thôi. Vì thế khi nghe Khánh bảo có Thùy làm quen, Thục buồn ghê lắm, Khánh đâu có biết nỗi khổ của Thục, Khánh vô tư quá ! Thục có cảm tưởng Khánh có mối nời cũ, Khánh quên Thục rồi đề nghị viết thư cho Thùy. Không đời nào Thục chịu đề tình thương của mình chia đôi, xẻ ba như thế, Thục phải giữ nó lại với bất cứ giá nào vì nó là lẽ sống của Thục, Khánh ơi ! Thục lại thấy Khánh đọc thư Thùy và buồn rầu theo lời lẽ trong thư. Thục không muốn Khánh mất vẻ vui đùa trên khuôn mặt, Thục mong Khánh mãi mãi là cô bé Alice nhớn nhoe giữa bầy thú vật, ngày thơ, duyên dáng. Thục giận Khánh rồi đó, giận vô lý nhưng mãnh liệt lắm Khánh ạ, sự ghen hờn chiếm tâm hồn Thục mặc dù Thục biết ghen như vậy là vô lý, vô lý của tuổi học trò, cái ghen hờn ấy có đáng trách không hở Khánh ? Thục lập mưu bày kế, trong đầu óc tâm tối của Thục, Thục tưởng cố giữ được Khánh mãi mãi, ai ngờ... Khánh ơi, Khánh có hiểu giúp Thục không ? Bây giờ Thục đã biết lỗi Thục rồi, Thục đã sai lầm khi đánh nước cờ ấy. Thục hiểu con người ta không phải chỉ sống vì tình bạn, còn nhiều tình thương khác cần thiết nữa Khánh nhỉ ? Nếu ghen bậy như thế, mai sau Thục sẽ tiến tới chỗ ghen cả với anh chị, ba mẹ, thầy cô Khánh nữa sao ?

Thục tỉnh ngộ rồi Khánh ạ, và lại giờ đây Thục mới hiểu thương nhau là phải hy sinh cho nhau Khánh nhỉ ? Có hy sinh tình thương mới bền vững, ích kỷ chỉ là nhất thời làm sao nắm giữ được tình thương ? Khánh ơi, Thục làm thế Khánh có hiểu giúp Thục không hở Khánh !

Tiếng Thục ồm ồm rồi dứt hẳn, Khánh im lặng nghĩ miên man. Không ngờ Thục lại bị dẫn vật thế ! Khánh ngược lên nhìn khuôn mặt đầm đìa nước mắt của Thục :

— Khánh hiểu lầm Thục, giờ Khánh chớ dám giận nữa đâu, mình thương nhau như cũ Thục nhé !

Nước mắt còn rưng rưng nhưng nụ cười Thục tươi sáng hơn lúc nào hết, Thục chẳng nói được câu nào, chỉ nghẹn nghẹn gật đầu.

Khánh tiếp : « Nhưng hoàn cảnh của Thùy đáng thương lắm cơ ! Chờ Khánh tí nhé ! » Khánh chạy vội đi lấy hai lá thư cho Thục, Khánh hết mệt từ bao giờ, và cảm thấy khỏe ghê gớm (!). Coi xong Thục trả lại Khánh, ngập ngừng bảo : « Hay...hay »

— Gì hở Thục ?

— Hay hai đứa mình nhận Thùy làm em nhé !

Khánh mỉm cười không đáp, ngoài kia nắng đang reo trên đám lá xanh như mừng lây với hai cô bé...

THÙY DƯƠNG

HỘP THƯ TUỔI HOA

— **UYÊN TRÂM** (Vũng trơi lá me) : Ủ, thường con gái hay sợ như vậy đây, nhưng với Tuổi Hoa thì nên...đẹp sợ qua một bên nghe, ở đây chả có ai biết ăn thịt trẻ con cả. Uyên Trâm cũng có vẻ là một con sâu ở mai như chủ, àc một cái là Trâm kể lên các loại ở mai trong khi học tử của chủ không còn một trái nào, thành thử...

Bài chủ đang xem, chịu khó chờ nghe.

— **PHẠM ĐỨC THĂNG** (Cần Giuộc) : Lẽ ra viết thư riêng cho Thăng vì nói về sách của mình trên báo nhiều quá e không tiện, nhưng vì Thăng không ghi địa chỉ nên đành chia này. Hay là Thăng ghi lại địa chỉ đi, anh sẽ viết thư sau. Ở đây chỉ vắn tắt : rất cảm động thấy có những người đọc hiểu mình, xem sách của mình thật kỹ và dự định giới thiệu sách của mình cho các bạn. Đời người cầm bút có lẽ không còn gì vui hơn nữa. Cảm ơn và mong tin.

— **TUYẾT HOA LAM** (Nha trang) : Bút hiệu của em chưa có ai xi trước đâu. Về bài thì để anh xem rồi cho biết sau. Anh đoán em là « trai », tuổi từ 15 đến 17.

— **LIÊN CẤP DŨNG** (Khánh hòa) : Rất tiếc không thể làm theo lời gien cần của cháu, vì báo cũ, tòa soạn cũng hết cả rồi, chịu vậy nhé.

— **ANH ĐÀO** (Saigon) : Đề nghị cháu đổi bút hiệu, vì bút hiệu này đã có một chi phụ trách trang thiếu nhi trên một nhật báo dùng từ lâu rồi.

— **CÀM GIAO** (Thuận giao) : Cháu mến Tuổi Hoa như thế, thì hãy giới thiệu cho các bạn khác biết đi. Nhận cháu vào GDTH; cứ viết về cho chủ nhé. Nghề của chủ là viết cho các em, các cháu đọc và đọc những gì các em, các cháu viết mà.

— **NGA và HOÀNG** (Gia định) : Đã đến tận tòa soạn, sao các em không tự đưa bài, còn phải nhờ ai làm gì, lần sau nhớ phải bạo hơn một chút đấy. Cho hai em vào GDTH ngay từ bây giờ. Đã chuyển lời hỏi thăm đến thầy Cấp rồi đó.

— NGUYỄN THI THI VŨ (Pleiku) : Oan cho bác, chủ Cặp xuống 2kg thì bác xuống những 3kg, chứ có lấy được của chủ ấy ký nào đâu. Chuyện bán báo thuộc bên ty quản lý, chứ phải « kiện » ở bên bác Võ Văn Hữu ấy. Còn bác, bác chọn bài cũng dễ chứ không khó đâu.

Chủ của cháu khuyên như vậy, vì sợ khi giáp mặt, thực tế làm chán mất hết cả sự yên mến, kinh trọng ngày trước; đó là kinh nghiệm. Phần Tuổi Hoa, các em ở xa về viết ghê lòa soạn chơi luôn, vì T.H. là một gia đình.

— LÊ THI HỒNG VÂN (Bình đông) : Nhận em vào GĐTH, nhưng lần sau nhớ gọi là « anh Q.D. » nhé, đừng kêu bằng « chị » nữa, dị lắm.

— BÍCH NGỌC (Huế) : Như vậy là phải, tiếp xúc lần đầu tiên với người không quen, dù là trên thư từ, vẫn thấy e ngại. Nhưng đối với các anh, em cứ nghĩ rằng nhiệm vụ của các anh là đọc tất cả những gì các em viết, như vậy là hết ngại ngại. Anh hiểu được cảm tình của em đối với Tuổi Hoa rất sâu đậm, chính như những độc giả như em mà Tuổi Hoa mới sống đến bây giờ. Nhận em vào GĐTH. Bài đang đọc.

— PHẠM THANH MAI (Gia đình) : Hình như thư kia nó đi chơi đây mất, chưa thấy đến tòa soạn em a, nhưng không sao, anh cứ trả lời thư này cho em là đủ chứ gì. Anh đã chuyển lời cầu chúc của em cho anh Cặp, hình như dạo này anh ấy đang lên ký trở lại đây. Về việc vào ĐCN, không có gì khó đâu, và bởi anh Trình Chí là một « nhân vật » hiền nhất tòa soạn nên em cứ việc viết thư về cho anh ấy, chắc chắn em sẽ mãn nguyện ngay. Bút hiệu của em dùng được. Các anh cũng muốn lại nhà thăm em lắm, nhưng chưa biết đến bao giờ, vì em biết đấy, các anh ai cũng « bận như rãnh » cả.

— TÓC TÍM (Saigon) : Nhận em vào GĐTH. Anh thắc mắc không hiểu tóc màu tím nó ra làm sao, vì chưa từng thấy bao giờ.

— LÊ UYÊN HOA (Saigon) : Thật ra anh không quá khó tính như em nghĩ đâu (có các anh trong Ban biên tập làm chứng đang hoang) bài hay bao giờ anh cũng bắt buộc phải chọn. Anh hiểu ý nghĩa bút hiệu của em rồi và chấp nhận bút hiệu này.

— BÍCH PHƯƠNG (Đalat) : Một ngày cháu gửi bài hai ba lần cũng được, mà hai ba tháng cháu gửi một lần cũng chả sao. Nghĩa là lúc nào cháu thích và có sẵn bài là cứ gửi, không cần giữ thời hạn nào cả.

— CHIỀU LÊ QUÂN (Bình tuy) : Đã nhận được bài của em, sẽ xem. Mong nhận được những sáng tác khác, của em cũng như của T.V.Đ. Sao Biên.

— NGỌC LONG (Đalat) : Chủ trả lời lần lượt nghe :

1) Bút hiệu dùng được.

2) Rất tiếc, đã hết cả

3) Châu viết phần nào cũng được

Bằng lòng chứ? Mong nhận được bài của cháu.

— NGUYỄN ĐẠI LÂM (Đalat): Nhận em vào GDTH. Tên anh nó như vậy, biết làm sao bây giờ, đó là tên hiền. Chúc anh khỏe là đủ rồi, chứ khỏe như vâm thì anh chả dám nhận đâu, ghê quá.

— TRẦN THỊ KIM CHI (Đà Nẵng): Châu cứ chọn bút hiền đi, nếu không trùng với người nào khác thì dùng được. Bài muốn viết dài, ngắn tùy ý, nhưng nếu ngắn quá (chúng 1, 2 trang) thì khó được chọn.

— THU ĐÔNG (Huế): Chủ trả lời đây, cháu yên trí gửi bài về nhé. Cảm ơn cháu đã chúc chú những điều thật tốt đẹp, như vậy thì giữa cháu làm sao được.

— PHẠM THỊ HUỆ (An xuyê): Em đã đi học lại chưa? Đi học vai hơn nghỉ ở nhà nhỉ. Cà Mau còn mưa nhiều không? Saigon cũng đang là mùa mưa đây. Bài để anh xem nhé.

— THANH LÂM (Vĩnh bình): Bài thơ về cái hình bia của anh Vi Vi anh đang xem, có thể sẽ dùng. Chờ bài mới của em.

— MINH KHÁNH (Gia định): Sẽ thực hiện đề nghị của em. Về vấn đề « bưư hoa » chúc em đã hài lòng. Đã chuyển lời chúc của em đến mọi người.

— NGUYỄN THỊ THANH GIANG (Bình dương): Bao nhiêu tuổi cũng được, miễn là thích. Dĩ nhiên thư ký tòa soạn phải lo nhận và chọn bài vớ. Anh Trường Sơn lo kiểm soát lòng quát. GDTH ở Bình Dương đóng lăm chữ. Bút hiền đó em dùng được.

— TRẦN MIÊN LI (Phủ nhận): Hết sợ rồi nhé. Cảm ơn cháu, tòa soạn ai cũng khỏe, chỉ tội một cái là người nào cũng có thể đại diện cho hàng trăm tre Việt Nam.

— NGUYỄN THỊ QUỲNH HOA (Saigon): Anh không rành về chuyện này lắm, chỉ biết rằng ở thương xá Eden có một tiệm bán tem, em thử đến xem. Chúc em mau « giàu » tem.

— TUYẾT THẠCH BÍCH (Đalat): Mời em vào GDTH chơi cho vui, chả ai dám bắt nạt đâu dù em mới 10 tuổi. Cảm ơn về lời cầu chúc của em.

— TRẦN BẠCH LÊ (Lái thiêu): Vì đề tránh mọi bất tiện nên từ lâu, Tuổi Hoa không làm việc giới thiệu bạn nữa, em thông cảm vậy nhé.

Thân ái,
QUYÊN DI

● Bài nhận được

VĂN :

Song Nghê — Nguyễn Phước Phú Xuân — Thương mặc Lê — Dương ngọc Chi — Tâm Vi — Thanh Tùng — Cầm Giao (2) — Lê ái Quốc — Dza Hằng — Kỳ thiên Thuật — Trần thị Kim Liên — Văn Ly — Phương nam Giao — Phạm thị Thủy Lan — Băng Linh — Phạm đăng Hùng — Nguyễn quang Thọ — Khương — Nguyễn thiên Kim — Xuân Chinh — Ngô quang Hiên — Trương thị Hồng — Vi Vu — Thông Xanh — Hoài viễn Vọng — Lê văn Táp — Hồ thị Bích Ngọc — Minh Thu — Hà ngọc An — Đỗ thị Mỹ Dung — Mỹ Ngọc Bích Hương Anh — N.L.G. Đào, My My — Trần thị Mỹ Hạnh — Đỗ thị Hồng Liên — Thanh mỹ Ngọc — Nhật Phương — Phạm hữu Bằng — Trầm Thanh (2) — Gió Thu — Trần thị Thu Oanh — Hoài phương Trang — Lê thị Mỹ Hoàng — H'Khương — Nguyễn ngọc Khanh — Phạm trúc Thanh — Thanh Liên (2) — Tuyết Trang — Đinh phan Đức — Anh Nguyệt — Trần thái Thụy Miên (2) — Nguyễn An Thạch — Giao Hồng — H. Gà Cò — Mặc Cầm (2).

THƠ :

Lâm Lan, Mặc Kha, Trần Quốc Cường (2), Lê đắc Đình Hồ. T.P.V., Ngọc Thy Lan (3), Vũ huyền Thanh, Lung Linh (4), Trần hữu Dũng (3), Chiêu lệ Quân (6), Đinh Buồn (2), Sương Mai (2), Hàn vũ Uyên Thi, Mộng Du, Trúc (2), Cầm Giao (2), Nguyễn Anh Tuấn, Thương vũ Minh (2), Văn Châu (2), Quốc Khiêm, Kim Loan, Nguyễn trường Thụy, Phạm lâm Đăng, Thi Nhi, Nguyễn xuân Nhi, Thanh Mai, Lê thị Thanh Linh (2), Trương thị Hồng (2), Thông Xanh, Hoài viễn Vọng, Chở ngao Du, Tâm Vy, Tôn nữ mai Huế (2), Huy Cường, Mui Ngọc, Phạm hữu Bằng, Đặng trọng Khoa, Phiêu Linh (2), Hoàn Ngọc, Thu Hải Liên (2), Nguyễn ngọc Khanh, Sa lệ Chân, Nguyễn thị Kim Hạnh (2), Phạm trúc Thành (2), Thanh Liên (3), Ngô minh Sang (2), Thụy Ngô (2), Đặng lâm Thảo (5), Võ thị Bạch Nga (2), Trần thị Giao Cầm, Phạm thị Thanh Phong, Linh Mai (2), Lê thị Mỹ Hoàng (2), Tư Duy (2), Sơn Hồng (2), Trần thái Thụy Miên, Trần Đạm Phong, Mặc Cầm, Trần thị Ngọc Bích (3), Trương xuân Thuấn (2), Nguyễn thị Hữu Ha (4), Lưu thanh Bình, Phan Tấn, Văn Đình Nhất Lãng (4), Nguyễn đức Lê Giang (5), Nguyễn du Thy, Du Mặc (8), Thương Hà Nguyễn (2), Thy linh Thy (2), Mặc Huyền Dung, Hùng Thanh Nguyễn, Hoài Thương, Thanh Huyền, Hoài mặc Hậu, Trang Trang, Việt ái Nhân (4), Hoài linh Bảo (2), Thy Thoại Trang (2), Trương Hân Lê Giang, Nguyễn Anh Thi, Phương Giao (4), Bông Hoa Đen Mặc Linh Phương (2), Lâm Viên (4), Phạm trúc Thanh (8), Tuyết (2), Trầm Thủy Uyên Minh (6), Mộng Du (3), Thủy Mi, Tường Giang (2), Nam Hải Trường Sơn (3), Lưu thanh Bình, không có tên : một em gửi 2 bài : « con chó », « nhà tôi », một em gửi bài : « gửi về lòng đất mẹ cho T.M.T. », một em gửi bài « Em Tôi ».

TRINH CHÍ phụ trách

Vào Đồng Cỏ Non hôm nay
các Bé sẽ gặp:

- THƯƠNG VŨ MINH
- MAI KHANH
- TRẦN HỮU DŨNG
- T.H. PHẠM HỮU QUANG
- VÂN SƠN
- ĐỎ THỊ HỒNG LIÊN

ĐÓN MỜI

nhìn đi em nhìn nắng vàng buổi
sớm
hoa bướm đang cười riu rít
vườn mơ
nhìn đi em như ngọc ngà mới
chớm
cỏ xanh chào mừng cô bé ngày
thơ

em tươi vui trong ngàn hoa đồng
cỏ
mắt em xanh hơn biển gợn chân
trời
bao ngọt ngào đón mời đôi chân
nhỏ
mang vào lòng những thương
mến trên môi

lặng cho em biết bao nhiều lụa
năng
em kết vào thành vương miện
trời xanh
và trên cao ôi mây trời rất trắng
dan theo từng tiếng bước thật
mong manh

nhận đi em, rồi vui cho ngày mới
tuổi thơ em xanh dịu ngọt cô
mềm
trái ngọt ngào bàn tay em vươn
lời
rồi một ngày em sẽ thấy thương
thêm

THƯƠNG VŨ MINH

dì gió

và

bác mặt trời

● MAI KHANH

NẮNG tháng ba cứ như lửa đỏ trên đầu. Chị Ve sầu lim dim đôi mắt, không buồn ca hát. Đôi cánh xanh biếc khe khẽ đập nhẹ theo hơi thở đều đều. Con nòng nòng nài quá, chị thêm một làn gió thoảng cho dịu bớt cái oi bức của buổi trưa hè. Bên khóm hồng bi có vợ chồng bác chim sâu riu rít rĩa lông cho nhau. Vợ tựa vai chồng kêu rừ rừ. Anh chồng không ngớt cử động cái đầu, hết xây bên này đến ngược mắt nhìn bên kia. Ý hẳn anh muốn tìm một con mồi nhỏ nhỏ để hai vợ chồng tráng miệng sau giấc ngủ trưa chấc. Cách khu vườn này một rặng tre xanh, một con đường đất đỏ quanh co dẫn vào thôn Hạ, cánh đồng lúa xanh rờn loang loáng bóng mặt trời.

Vạn vật đều mệt mỏi dưới sức nóng gay gắt của những ngày đầu mùa hạ. Bác Mặt trời tha hồ dương oai với lũ người hạ giới. Gọi là lũ «người» cũng không ngoa tí nào, vì dưới rặng tre xanh kia có sự hiện diện của chú Tư tá điền, chú đang ngủ giấc ngủ trưa với chiếc gàu sòng bên cạnh. Dì Gió vẫn chưa xuất hiện, Dì còn bận yến tiệc bên kia sông Thủy Tú. Thôn Hạ vẫn đắm chìm trong cơn nóng ghê người. Chao ôi! Hơi nóng cứ hừng hực bốc lên, như từ lòng đất thoát ra. Chú Tư quạt phành phạch, miệng càu nhàu.

Bỗng mặt sông xôn xao gợn sóng. Đám cỏ reo lên trước nhất: «Ồi chu cha! Dì gió đến! Thiệt phúc đức quá! Chúng tôi sắp chết khô rồi đấy!» Đám sinh vật nhỏ bé ở đầu thôn Hạ nhốn nháo hẳn lên. Cánh đồng lúa tươi tỉnh hẳn. Chị Ve sửa soạn một tấu khúc chào mừng Dì Gió. Và vợ chồng bác chim sâu thì là đã bay xuống ruộng lúa. Và Dì Gió đến thật. Dì lướt nhanh như.. gió, Dì múa may quay cuồng. Chú Tư tá điền tỉnh hẳn người. Chú quơ vội cái áo cộc mặc vào người và đội cái nón lên đầu.

Dì Gió ngược lên thấy Bác Mặt trời xoay vòng vòng, Dì chào xã giao, có ngụ ý trách móc: «Ồ! Bác đấy à? Bác làm gì mà chiếu đèn «bin» xuống hạ giới kỹ thế? Họ than phiền quá». Rồi Dì chép miệng, không đề cho Bác Mặt trời kịp nói: «Ấy, giá mà tôi không đến kịp thì lũ cỏ non đã chết khô ra rồi đấy! Bác nương tay cho thiên hạ nhờ với chứ!». Bác Mặt trời đã «sùng» lắm rồi, ô

hay, tự dừng công việc của mình mà mụ xen vào. Ai có phận sự nấy chứ! Mình có rọi đèn «bin» kỹ cũng chỉ vì công việc mình được giao phó là vậy. Còn mụ có phận sự làm mát mẻ người khác thì cứ việc thi hành công tác. Lại còn học thói hợm mình, lên mặt dạy khôn ta nữa chứ. Phải cho mụ một bài học cho bớt thói kiêu căng mới được. Nghĩ là làm, Bác Mặt trời đứng dĩnh trả lời: «Chào Bàc ạ! Ấy, tánh tôi vốn hay nóng nảy như thế. Bởi thế nên mới phải nhớ đến Bàc làm mát mẻ vạn vật giùm». Di Gió được khen cười tit mắt. Cao hứng Di đáp: «Sá chi chút tài mọn ấy mà Bàc phải đề ý đến. Tôi còn làm nhiều việc lớn lao hơn thế nữa kia. Một tay tôi làm nổi sóng lật thuyền của những tên lái buôn gian ác. Tôi mang nhị hoa của khu vườn này rắc ở khu rừng kia cách nhau hàng vạn dặm để cây kết trái lại giống. Bàc biết tại sao những cây ngô sinh ra những trái ngô hạt trắng như ngọc thỉnh thoảng lại chen vào

những hạt ngô vàng không? Ấy là do tôi làm ra đấy. Tôi mang nhị hoa...» Bàc Mặt trời ngắt lời: «Vâng tôi biết tài Bàc quá rồi mà. Nhưng mà... đề chứng thực lời nói của Bàc. Tôi chỉ cần bàc làm việc này xem có chu tất không rồi hãy nói chuyện khác. Nay, Bàc trông thấy anh ta diên đang lui cui sửa soạn dây gàu để tát nước đấy chứ? Bàc thử thổi bay áo anh ta xem sao. Cái áo vải thô nhưng không nặng ký mấy đâu». Di Gió mắc mưu Bàc Mặt trời, bị nói móc Di hậm hực nhận lời: «Nay, Bàc coi đây nhé. Trong chớp mắt là gấu ấy phải cởi phăng áo ra ngay mà!» Rồi Di phồng má thổi vào anh Tư tá diên. Tự nhiên đang mát mẻ bỗng cơn gió lạ tới tấp thổi đến lạnh buốt, anh Tư co ro giữ chặt manh áo cộc trong mình. Di Gió thổi càng tợn, anh Tư càng giữ chặt cái áo. Bàc Mặt trời thấy mụ ngu ngốc làm trò hề tức cười quá, bèn cười ha hả khoái chí. Di Gió lờ khoạc khoạc, đem hết sức bình sinh ra thổi tới tấp, anh Tư lật đật tìm

gốc cây to đứng nép mình vào cho khỏi ngã. Vừa bị bề mặt vừa một sức, lại nghe Bác Mặt trời cười cợt, Di Gió cúi đến nơi. Phải mà, lão Mặt trời biết ta không dám trái mệnh trời, không được phép đem ngọn gió « thất điên bát đảo » (ngọn gió gây nên bão tố) ra xài nên mới ngạo ta như thế. Mà... chắc gì lão cởi được áo gấm kia mà dám vênh vang chứ? « No mắt ngon, giận mắt khôn », Di Gió không biết đã cất túi khôn ở đâu mà lú đến thế, Di vênh mặt thách thức: « Bác thử làm có được không mà cười ngạo tôi đấy? ». Bác Mặt trời ung dung cười (lúc khi

Bác lại điềm tĩnh đến thế. Thật là hiếm có phải không các bạn? Thường thì khi bình dung đến Bác Mặt trời, ta vẫn nghĩ rằng bác nóng nảy như ánh nắng mùa hè vậy đó. Chứ ai mà ngờ Bác cũng mưu mẹo ghê đến thế). Bác gạt gù ra dáng thích thú lắm. Bác sốt sắng nhận lời, Bác cũng không quên nói móc Di Gió một câu làm Di ta giận tím mặt: «Ồ! Sà chi chút tài mọn ấy mà bác phải thách thức» (Ấy! Bác Mặt Trời dùng «gậy ông đập lưng ông» mà lỵ. Chả là... lúc này Di Gió cũng lên tiếng như thế đó!).

Bác Mặt Trời bắt đầu giở tài ra. Lúc ban đầu ánh nắng dịu mát,

anh Tư khoan khoái quá. Nhưng càng lúc nắng càng to, nắng bức bối khó chịu. Anh Tư quạt liên tay cũng không sao xua tan cái nóng. Mồ hôi nhễ nhại, anh cảm thấy nhớp nháp quá. Anh buộc lòng phải cởi áo ra.

Bác Mặt trời đắc thắng cười to. Di Gió bẽn lẽn quá. Thế mới biết, ở đời không phải chỉ có sức mạnh là thắng được tất cả. Chính cái từ từ, dịu dàng lại mang kết quả tốt đẹp đến cho ta chắc chắn hơn. Hẳn các bạn của Mai, khi đọc xong câu chuyện trên, đều thấy rằng sự hùng hổ của Gió đã thất bại nặng nề phải không? Và cái từ tốn của Bác Mặt trời là sự chín chắn lại vững bền và trường tồn. Vậy thì... có ai thích làm Di Gió kiêu căng không đấy?

MAI KHANH

ĐI LẠC

Thầy cảnh binh hỏi:

— Tỳ sao em hay đi lạc vậy?

Tỳ nhanh nhẩu trả lời:

— Dạ thưa thầy sở dĩ em hay đi lạc vì em muốn về nhà bằng xe jeep ạ!

Cảnh binh !!!?

TRẦN HỮU DŨNG

NẾU CÓ MỘT BÀ TIÊN

Nếu có một bà tiên
hiện ra nói với em
hỏi em yêu gì nhất,
chẳng ngại em đáp liền :

— Thứ nhất yêu mẹ cha
yêu anh chị, ông bà
yêu quê hương đất Việt
yêu thôn xóm hiền hòa.

Nếu có một bà tiên
hiện ra nói với em :
« cho con ba điều ước »,
em sẽ vội đáp liền :

— Điều một cho mẹ cha.
Trẻ khỏe mãi không già
để nuôi em ăn học,
và nghe giọng em ca.

— Điều hai cho quê hương,
chấm dứt mọi đau thương
để em về quê cũ,
thăm cô bác họ hàng.

— Điều ba cho tuổi thơ,
mãi mãi đẹp như mơ,
đừng chìm trong đau khổ,
và tràn lấp ước mơ.

VĂN SƠN

CÔ GIÁO TÔI

Cô tôi giống mẹ hiền
Cô đôi bàn tay tiên
Mắt dáng đầy thương cảm
Như suối lòng triền miên...

Cô tôi rất dịu dàng
Trong lời nói đoan trang
Trong mấy dòng phấn trắng
Trong vạt áo lụa hàng ..

Cô thương lắm học trò!
Nên thường hay âu lo
Khi mưa dầm giông tố
Bầy chim nhỏ co ro...

Cô làm mẹ ở trường
Mang trái tim linh thương
Ban muôn ngàn âu yếm
Trọn một đời văn vương...

Lòng cô trọn một đời
Thương mãi trẻ con thời
— Ở trường các em đó !
— Về nhà Bé trong nôi !

Cô như một Bông Hồng
Nở thắm trong cõi lòng
(Muôn trái tim còn bé...)
Sợ nắng lửa mưa dông...

T.H PHẠM HỮU QUANG
(Thốt Nốt)

cao nguyên buổi sáng

□ □ ĐỎ THỊ HỒNG LIÊN □ □ ĐỎ THỊ HỒNG LIÊN □ □

C O N đường buổi sớm sương mù giăng thật thấp, những bụi cây nở hoa vàng rực rỡ hai bên con đường em đi khóm tre già ngã nghiêng trước những cơn gió thổi qua. Em đi chậm chậm, lòng thật thanh thản vô cùng. Con đường đến trường vẫn còn xa xa tấp, hai bên hoa vàng vẫn thi nhau nở rộ, gió thổi làm tung cả tóc em. Mấy cuốn vở nằm lỏng lẻo trên tay em, trời mát lạnh làm em cảm thấy khoan khoái. Xa xa trước mặt em, những hàng cây chạy dài khép lại thành một vòng cung với con đường chạy thẳng băng.

Sau những ngày em nghỉ học, con đường như đổi mới và bước chân em vui rộn ràng trên đó. Chả bao lâu nữa, khi quẹo qua con đường đó em sẽ thấy lại ngôi trường cũ. Và rồi những hàng soan, hàng cây xanh mượt để đón bước chân em. Nắng nhẹ nhàng vương trên từng khóm lá, em thấy vũng nước rộng bên đường gợn sóng lăn tăn giống như một cái ao nhỏ nhỏ. Bờ cỏ xanh rêu ở dưới chân em khi em bỏ đường nhựa bước lên con đường đất nhỏ trên bờ. Trên đầu em, rợp bóng lá xanh tươi, dưới chân em xác lá úa rụng đầy ngập cả lối. Bên kia đường là phi trường L. 19 chạy dài suốt con đường em đi và còn dài mãi cho đến khi em đã

quẹo vào con đường dẫn đến trường.

Buổi sáng hôm nay em đi học sớm nên đường thật vắng. Những cảm giác nao nao vấy kín lấy hồn em chẳng sao diễn tả được. Qua mấy ngày xa vắng, em nhìn cảnh vật hai bên đường bằng cặp mắt lơ ngơ lạ lẫm. Và lớp học nữa, chẳng biết có gì thay đổi không nhỉ?

Sương xuống ướt cả tóc của em, mây trời trắng đục có hình dạng như những tảng đá lớn nhỏ chồng lên nhau thật ngộ. Mình quên đội nón mất rồi, nếu đau lại thế nào mẹ cũng mắng cho xem, em mỉm cười thầm nghĩ. Chợt nhiên, em nhớ nhớ đến mùi bạc hà thoang thoang và mùi thơm nồng nàn của cây hoàng lan đưa vào phòng em mỗi khi em mở cửa sổ nhìn ra vườn trong những ngày em bị ốm. Mẹ vẫn mang em luôn về tật ấy, mẹ bảo như thế thì chứng nào mới đi học được. Ấy thế nhưng hôm nay em cũng đã được đi học rồi cơ. Em nao nức ghê lắm, giống

CẢM NGHĨ
HỒNG

như ngày nào khi bắt đầu một niên học mới. Những ngày mùa xuân vừa đi qua để lại nơi em những niềm vui còn sót lại trong hồn. Em nhìn những ngọn cỏ mềm mại long lanh giọt sương đang rung động nhẹ nhàng lòng chợt thấy lâng lâng vô tả, vậy là một niên học sắp qua rồi nhỉ, sao con đường em đi chẳng có đến một cây Phượng để em ngắm nhìn nữa cơ. Hai bên đường chỉ toàn là những cây tuy quen nhưng em lại chẳng biết tên chúng là gì nữa. Mùa hè sắp đến rồi đó, em sắp lên lớp nữa rồi. Lớn rồi đó nha, sắp phải đi thi rồi đó, sắp sửa làm cô Tú huyệt là vừa. Em cười một mình, mãi nhìn xuống đất nên chẳng thấy mấy cô bé đang đi ngược chiều nhìn em ngạc nhiên. Tiếng guốc rón rảng làm em giật mình vội ngừng lại. Ơ hay ! Mình cười gì vô duyên quá đi, em vội nghiêm mặt đi thật nhanh. Ấy ! Mà cũng không được, mấy cô bé ấy lại bảo mình lười cho xem, hay là đi chậm chậm vậy nhưng... nhớ thiên hạ lại bảo mình điệu thì sao nhỉ ? Em lúng túng ghè là, mặt cứ đỏ lên thôi.

Những tà áo bây giờ xuất hiện nhiều ghê làm em chẳng còn là một kẻ độc hành nữa. Em thấy niềm vui như bị xao động mạnh làm vỡ vụn. Đã bảo là em thích cô độc cơ mà, lại còn mơ mộng thật nhiều nữa chứ. Con đường cứ ngắn lại dần mà em cứ thích đi hoài thôi. Xa thế nhưng em chẳng mỏi chân đâu, em đi quen rồi mà. Ở nhà có mấy hôm thôi mà em nhớ ghê là.

Càng gần trường những cây cối của em càng mất dần đi thay vào đó những căn nhà rải rác. Em

ngắm những giàn hoa nhiều màu trước ngõ lòng thấy vui vui. Trường nữ tiểu học kia rồi nhỉ ? Thế là chỉ một tí nữa thôi đã đến trường em rồi. Mà ghét ghê, sao nắng bây giờ lại chói chang thế nhỉ làm em khó chịu lạ nên phải đi thật nhanh. Chả bù với khi này em vừa đi vừa ngừng hái hoa lá ôm đầy trên tay rồi lại rắc chúng ra đường. Còn tí nữa là tám giờ rồi đấy, mình thật tệ đi từ sáng sớm đến giờ. Nhưng chẳng có phải lỗi ở em đâu,

tại vì cảnh vật hai bên đường làm em quên mất cả thi giờ ấy chứ. Em vẫn thường mắc cái tật vừa đi vừa suy nghĩ đủ chuyện vậy đó. Thế nên đường có xa đi một mình em vẫn thấy vui như thường.

Mặt trời lên cao tỏa ánh sáng rực rỡ xuống con đường em đang đi, sương mù buổi sớm đã tan tự lúc nào em chẳng hay. Buổi sớm hôm nay em đi học, trời đẹp ơ, là đẹp...

ĐỖ THỊ HỒNG LIÊN

Cánh nhạn đồng Xanh

— **THU UYÊN UYÊN** (Kiến Hòa): Đò không phải là tên của anh. Anh không có quen với người em nói trong thư. Nhưng tại sao em lại hỏi thế?

— **TRẦN HỮU NGHIÊM** (Phổ Bình): Anh sẽ có thư riêng đến em sau. Hiện anh đang bận lắm, thông cảm nhé!

— **LÊ THỊ GIÁNG HƯƠNG** (Saigon): Câu hỏi « tò mò » của em rất tiếc là anh không thể trả lời trên báo được. Còn về phần em, nếu em có ý tưởng đò anh rất hoan nghênh. Các câu hỏi sau chứng tỏ em là một người giản dị, rất đáng khen, không có gì « quê » đâu. Anh sẽ lưu ý đến đề nghị của em và sẽ nói lại với các anh trong BBT. Tim Non chưa ra mắt được, Dòng Sữa Mẹ đã phát hành rồi em à. Em cứ viết thư cho chị Mỹ Thanh, anh chuyển hộ cho.

— **HÀ LOAN NGÀ** (Saigon): 1) Mục « Bài nhận được » không có đăng bài của các bé gửi cho anh. Tuy nhiên, anh đang chuẩn bị « làm reo » đề xin thêm dất đăng bài nhận được của ĐCN đó. 2). Việc xuất bản những truyện bằng tranh các anh đang nghiên cứu.

— **CÁT** (Nha Trang): Mặc dù Cát bắt anh trả lời sớm nhưng anh phải theo thứ tự chứ. Anh trả lời cho Cát một lần này (và cũng chung cho các bé Cỏ Non nữa đấy) rồi thôi, đừng bắt anh nói về mình nữa nhé. Vì cái tôi là cái đáng ghét, phải không Cát? Có người bảo anh dữ, có người bảo anh hiền nên anh không biết là mình hiền hay dữ. Có lẽ tùy lúc Cát à... và tùy người đối thoại nữa chứ.

— **HOÀNG DIỆM HẠNH** (Saigon): Lâu quá mới nhận được thư Hạnh. Đang chờ bài cho Cỏ non và Tuổi Hoa đó. Chúc Hạnh gặp nhiều may mắn trong kỳ thi đề T.C còn ăn khao với chứ. Lần này không được « quên » đấy.

Ô CHỮ
Kỳ trước

TIN TỨC TUỔI HOA

● Thi tranh Thiếu nhi

Nhân dịp Trung thu năm nay, chương trình « Thế giới của trẻ em » trên đài Truyền Hình do anh Lê văn Khoa phụ trách, sẽ tổ chức cuộc thi tranh thiếu nhi toàn quốc lần thứ Ba. Được biết năm nay sẽ có sự tham dự của các thiếu nhi Nhật Bản.

Cuộc thi được chia làm ba hạng:

Hạng A : dành cho các em từ 11 đến 15 tuổi.

Hạng B : dành cho các em từ 10 tuổi trở xuống.

Hạng C : dành cho các em từ 12 tuổi trở xuống và phải vẽ tại chỗ do Ban Tổ Chức ấn định.

Cuộc thi có vẻ rất hào hứng nhưng tiếc rằng tòa soạn nhận được tin quá muộn nên không thể thông báo cho các em tham dự. Chúng ta đành theo dõi cuộc thi này vậy.

● Tòa soạn vừa nhận được :

TIẾNG GỌI HỌC SINH, số 1, 2, 3, 4 nội san của Tổng Đoàn Học Sinh
Nội dung nêu lên những thực trạng của quê hương và tâm tư của Tuổi học trò hôm nay.

Chân thành cảm tạ và hân hạnh giới thiệu cùng bạn đọc Tuổi Hoa.

Bìa sách * Tuổi Hoa

SẮP PHÁT HÀNH :

CHIẾC BẦY KỲ NHÔNG

Của THUY Ý

CHIẾC XE THỒ MỘ

Của BÍCH THUY

TUỔI HOA GIÁ MỚI

(Kể từ số 132)

Mỗi số 25đ

Một năm 600đ - Miền Trung và Cao Nguyên 640đ

Giá ủng hộ 700đ trở lên

GP số 5867/CDV/TT/BC1 ngày 9-1-1962

In tại nhà in riêng Tuổi Hoa

Giá : 25đ

Miền Trung và C.N. 26đ.

